

Світлик-

Ганна Черінь

Держава

поезії 1990—1996

Тернопіль-1996

Ганна Черинь. Держава. Поезії 1990—1996 років.—Тернопіль:
«Лілея», 1996.—200с.

Ганна Черинь — поетеса цікавої творчої та життєвої біографії. В юності доля закинула її в США, змусивши пройти складними дорогами еміграції. Там, на чужині, відбулося її становлення як поета, прийшло визнання серед української діаспори. Сьогодні її творчість повертається в Україну, стає духовним набутком найширших читацьких кіл. Уже побачили світ її книги, видані в Полтаві, Києві, Тернополі, творчість поетеси стає предметом цікавих літературознавчих студій науковців та літературних критиків.

Поезії, що склали нову збірку «Держава», відрізняються образністю і стрункістю думки, вони то суворі, то іронічні, то мрійливо-задумливі. Поетеса уміє згустити думку до афористичного звучання, передати найтонші душевні порухи людини.

Редактор — Петро СОРОКА, кандидат філологічних наук

© Ганна Черинь, 1996.

Розділ перший

Сонце,

квіти,

люди

Життя

Я була і черешнею, й сливою,
І щасливою, й нещасливою.

Я була боязкою — й сміливою,
Розливала ласкавиці зливою!

На цілунки скупа, не спішилася
І на потяг свій запізнилася...

І лишилась чекати на станції —
Замість Києва та до Франції...

І жила в несвоім середовищі,
А ховалась від бомб в бомбосховищі.

Я навчилася жити під бомбами
І латала вибоїни пльомбами.

Що ж, без жодних причин помилилася:
Не до тих я богів помолилася...

Бо така вже в думках недомислена,
В математиці дії недочислена,

На мотузочку не прив'язана,
Миром Господа не помазана.

Ще й думками я так навантажена,
Що напевно нікому не бажана.

Я була і черешнею, й сливою,
Вмру щасливою й нещасливою...

3 жовтня 1993

Стандарти

Люди не всі однакі —
Добрі, лихі-й ніякі.
Є в нас суспільні стандарти,
Їх обійти — не жарти.

Вираз презирства, зневаги
Тим, що інакші, осібні.
Люди не варті уваги
Ті, що на всіх не подібні.

А за інакшість — кара,
Часом — розбитий посуд.
Вслід, як похмура хмара,
Плине суспільний осуд.

Ви, що так молитесь Богу,
Як Вам не соромно лаятись?!
Дайте людині змогу
Навіть як винна — покаятись.

Очі підносять до неба
І проганяють з порога.
Видно молитися треба
Перш до людей, ніж до Бога...

26 травня 1996

Бог мене віршем благословив

Ранок рожевий. Сонце встає.
Сонце у серці моєму своє.
З сонцем всесвітнім у Божім саду
Сонце моє не завжди у ладу.
Часом, як сонце танцює аркан,
Сонце мені заступає туман...
Хто це, для кого так ніжно заграв?
Плине мелодія струнами трав.
Боже! В мені є частинка Твоя,
Та, що надхненням нестримно буя.
Радість — я жайворон посеред нив,
Бог мене віршем благословив.
Сонце і ниви. Що треба ще більш?
Я написала цей сонячний вірш.

1993

Подорожник

Цілюще зело України,
Мені знайоме від дитини:
Чи де розбив об корінь ногу,
Чи вдарився, ловивши гав,
Чи пес підкрався із-за рогу
Й підступно — мовчки покусав —
Всі вереди як переможник
Поборе певно подорожник.
Він ріс не тільки по дорозі,
А й при порозі, і на розі.
Він ріс у зливу і в посуху,
І між камінням, і між трав
І стійко виніс кожну скруху,
Морози люті протривав
І щовесни вгягався щедро
В темнозелені рівні рибра.
І от тепер, як б'ють бурани,
Я прикладаю знєв до рани
Сильніший від бальзамів кожних,
Як лік надійний на біду —
Мій вірш, мій вірний подорожник —
Він скрізь зі мною, де не йду.
Завжди без зміни, без заміни,
Цілюще зілля Батьківщини.
У дні щасливі, й у відчаю
Тебе як рідного стрічаю,
Мій вірше, що ростеш у серці
Тим подорожником тривким.
Ти листячком під самі дверці
З дороги проростаєш в гім.
Надхнення може, як причастя,
Перекувати горе в щастя.

Ганна Черінь
Сонце, квіти, люди

Як болю зашпори нестерпні
Доконують, аж серце терпне,
Рука сама перо шукає...
І що мені щеміння ран?..
То віршем біль перемагає
Мій подорожник, мій євшан.
Надхнення здатне, як причастя,
Перетворити горе в щастя.

15 серпня 1991

Поет

Думка прорізує мозку сувої,
Не залишас мене в супокої:
Що то за дивна, химерна істота,
Що звать поетом?

Вид ігіота?

Чи надлюдина, чи півлюдина,
Духу й матерії зла плутанина...
Ість і кохас. Та щось в нім вороже.
Часом ночами заснути не може.
Часом він пише, часом ледачий
(Часто тому, що боїться невдачі).

Часом перлина, часом вуглина,
Часом камінчик, а то й просто глина
Вродяться віршем йому з-під пера...
Та ж в атмосфері також є діра!

Любощі, кривда, горе повсюди?
Треба, щоб знати, ходити між люди.

А люди колючі. Ховаються в мулі.
Скажеш не так — потрапиш під кулі.
Серце відкриє, на шкоду здоров'ю,
Пише чорнилом, а часом і кров'ю...

Вдався поет від народження хворим:
Чужим, та ще й власним мордується горем.

1 липня 1991

Ганна Черінь
Сонце, квіти, люди

Природа

Непідвладна людині природа
Й не підкориться їй ніколи.
І на це витрачати шкода
Кращі розуми вищої школи.

Рвати атоми в травми жакливі —
Це ж не тортити в пекарні!
Жалюгідні потути бездарні
Землетрус зупинити чи зливу...

Справді, як же бігі запобігти,
Як спинити вулканову лаву?
Ще найкраще — до хати забігти
І схватись під ліжко, під лаву...

От би дати вітрам загорогу,
Загнуздати в намордник сонце!..
Передбачити хочте погоду?
Ну, то просто погляньте в віконце.

А поетів когорта чудова,
Всемогутня у творчій похміллі —
Ви, що хвалитесь силою слова —
Покажіть же ту силу на ділі!

Зачаруйте природу словами,
Зупиніть хоч огнісіньку хмару.
Чи знайдеться подібний між вами
Ворожбитові Юрі Мольфару?

От я спробую! Вийду і стану
На горозі, де хмарна армада
Вирушає до меж океану.
Може щось допоможе порада:

Я б сказала: — Послухайте, хмари,
Таж не суньтесь, де вас непотрібно!
Онде поле спалили пожари,
То зростіть його срібно і дрібно!

Чую відповідь в гуркоті бурі.
Хмари гримнули — проголосили:
— Знає лад у всесвітній структурі
Сила вища від вашої сили!

Все не можна словами сповити:
Все не тільки твоє, а й загальне.
Рукавами зеленими пальми
Теж хотіли б затримати вітер!

Та не сплять ні люди, ні пальми
Самовільного руху планети.
І поети не сплять. Поети
Хай складають сонети і псалми.

12–13 липня 1991

Латочка моя

У мене є своя уявна хатка
В своїм (також уявному) селі.
Це може бути лиш маленька латка,
Маленька латочка на несвоїй землі...

Навколо мене пальм крилаті віти,
До них, звичайно, я не маю зла,
Але я все ж волюю наші квіти,
Що в серці їх ще з дому привезла.

Нехай цвітуть троянди і жоржини,
І рута-м'ята, й польовий чебрець,
Ще й золотий міністер України —
Поважний, любий соняшник-мудрець...

Не мушу я ховатись в шкаралупу —
Тут власний мій порядок і закон.
Ніхто сюди не має права вступу,
Крім горобців, синичок і ворон.

Тут я усе: мистецтва вірна жриця,
Перемагаю в кожній боротьбі,
Раба землі й разом її цариця,
Й також суддя на все сама собі.

Пахучість цинамонів і пасльонів
І поцілунки сонця на лиці...
Та ще порушники моїх законів,
Пройдисвіти веселі — горобці...

Квітень 1996

На крижинці

Йде весна! Пригріло сонце,
Заглядає у віконце.

А по річечці єдина
По воді пливе крижина.

Затонка! По тій льодині
Небезпечно йти людині.

А маленький сірий птах
На льоду, як на санках.

Політав — і знову сів,
Щоб в дорозі відпочив:

До своєї хоче доми
Долетіти без втоми.

1996

Весна

Свіжо, легко, запашно навколо,
Радісно — мов вирвавсь із в'язниці!
Задзвеніло солов'їне соло,
Підхопили горобці й синиці:

Налагнавши слух до соль-мажору,
Заспівали (теж мені хористи!)
Взявшись за руки, йдуть під гору
Дерева, зелені альпіністи.

Я піду услід за деревами,
Побіжу — усіх пережену —
Просто в тиміянні тиміями,
В молоду розсміяну весну.

7 квітня 1996

Ранок

Вітер крізь сито просіяв туман —
Ранок молочно-рожевий.
Йду через поле в тумані оман.
Деся недалеко невже Ви?

Ми лиш знайомі. Я з Вами на ви.
Може й не стрінемось знову.
Чом же і госі не йде з голови
Наша вчорашня розмова?

Квіти й трава мають права.
Може до них ми подібні?
Зайвими спершу здаються слова,
Потім стають необхідні.

Все це багатство на тиждень моє.
Зелено піниться море трави.
Хто це, як сонце, з туману встає?
Я відчуваю: це Ви.

1991

Бузок

Я музику чую з чийогось вікна —
Лише вона крізь бузкові китиці.
То зникне з бузку, то вирне вона,
То світиться, то не світиться...

На мене ця музика діє, як опіум
(Його ще ніколи не скуштувала...)
Неспокій бореться з лагідним спокоєм
На самій границі шквалу.

Манить мене дивним світлом вікно.
Невже ж бо воно не відчиниться?
Безглузде, уявне, примарне кіно,
Бажання й думки без причини ці.

Забуду про все. В срібносяйну ріку
Мелодія плине помалу.
Згасає вікно в пишних рамах бузку,
Як музики транс без фіналу...

15 травня 1996

Березам

Добрий день, золоті берези!
Як вам гарно в нових уборах!
Проти осени — антитеза —
Непокірність красунь білокорих.

Вже зима недалеко. Спроквола
Застигає зелена кров.
Похилилися трави навколо
В передсмертній молитві немов.

Ви не згинете, тільки замрете
У солодкім засніженім сні.
Золотавого листя монети
Подаруєте щедро мені.

І я стану незмірно багата.
В мене в серці скарбниця своя.
В ній і листя, й любисток, і м'ята,
І солодкі пісні солов'я.

30 квітня 1996

Як набригнуть сльози, та її усмішки,
 Як гуша запариле сулкою,
 Хотеться на все махнути рукою
 Та її ніти кугує галеко нішки
 Хмару роблять пюбу в перегірззі,
 Обважніло мокре ключчя ваті,
 Дерево зустрілось при горозі...
 — Добрий день, красуне! Як ти знаєш?
 — Не візнаєш? Я ж тополя срібна.
 Листям кожен день пахую тропі,
 А вночі веселий гоцик грібно
 Лерепис всі мої розкоші!
 Сягь спочити у моїм наметі —
 Нас тым тільки грое серед поля...
 Знаю, що і ти також тополя,
 Тільки перевтілена в поеті!

Тополя

Ганна Черінь
Сонце, квіти, люди

Вітер хмару збив на сметану —
 Чи впаде той сметанний гоци?
 Заховавшись в нічну сутану,
 Дручаться нещасний хвощ...
 Я умюсь гоцем і стану
 Чиста — вимшта, як ромен,
 Чи росте він з моїх рамен,
 Чи позців'їв у гуші поматіно?
 Будге ранок на вимшу землю,
 Засквітсья рожею сонце,
 Із проміння його вігрокремлю
 Я гая себе огне вококонце.
 А в гуші не стихас рефрен:
 Я ромен, я ромен!
 Я ромен...

Ромен

Ганна Черінь
Сонце, квіти, люди

4 грудня 1994

Бур'ян

Він іще в зародку гумав про себе: «Я — квітка!
Я імпортований, закордонний!»
Його посадили на грядці під сітку,
Де не пролізе ні паріст сторонній.

Прудо він ріс, все навколо загарбав,
Врешті, якимось паршивенько зацвів...
Ну, та нічого: від нього ж, як скарбів,
Люди чекали заморських плодів.

Воду смоктав, ґрунтом уцерть заживався,
Сохли навколо і квіти, й плоди.
Визрів.

Насінням навкруг розстрибався —
Матимуть люди весною біди!

Підмінував все сусідське коріння
І запишався: «Тепер же я пан!»
Тільки, щоправда, він не заморське вигіння,
Плід екзотичний — він просто бур'ян.

1983

Насилля

Настирливо, хоч і не різко,
Спритними стеблами, жилаво
Виліз пліощ на юну берізку
І своєю любов'ю знасилував.

Не чути нікому й не видно
Юного тіла щем...
Не знає ніхто про кривду,
Закриту зеленим плащем.

31 березня 1996

— — —

Краще бути стрункою лозинкою,
Ніж діжею, на глобус схожою,
Краще бути у полі травинкою,
Ніж огрядною штучною рожею.

Краще бути осянням свічки,
Ніж в системі магнітною шпулькою.
Краще бути краплиною річки,
Ніж великою мильною булькою.

6 травня 1996

Перед дощем

Поле, весняно-веселе,
В ніжнозелені гаї
Килим квітчастий стеле,
Кличе в обійми свої.

Поговоривши з вітром,
Хмари збирають силу:
Треба криниці й відра,
Землю наповнити цілу.

Тихо кругом. Лиш синиця,
Синій шматочок небес,
В захисток свій не спішиться,
Ніби чекає чудес...

Що ж ти, не маєш обави?
— Пісню свою досвищу!
Липи й дуби кучеряві
Тихо чекають дощу...

27 квітня 1996

Хмара

Зальотник — вітер пустував,
Штовхнув стару поважну хмару,
Її на озеро погнав,
Немов овечку ув отару.

Хоч опиралася вона,
Важка, незграбна, сірокрила,
Зробилась зла і навісна,
Від злости просто почорніла.

— Гей, вітре! Спільне в нас кільце,
А витівка твоя шахрайська.
Тобі віддячу я за це! —
Гукнула хмара: — Начувайся!

Авжеж, цього я не прощу!!!
Перетворилася в жар-птицю,
Линула зливою дощу
І викресала блискавицю.

25 травня 1996

Після дощу

Дощ пройшов. Веселка розцвітає,
Не потрібно більше парасоль.
З схову пересмішник вилітає,
Починає знову «Ре-фа-соль!..»

Можна вже сігати знов у авто,
Вирушати може хто куди...
Лиш краватку ще як слід розправте,
Бо вона скривилась від води...

Тільки там, здурівши остаточно,
Біля водосточної труби,
Двоє молодих у всіх наочно
Милуються, наче голуби.

Стала їм любов за охоронця,
Небо замінивши голубе,
Тож не бачать ні дощу, ні сонця,
Та не бачать і самих себе.

Крізь вогонь в безмежжя неозоре!
Можна обпалитись — все одно!
В молодих очах нестримне море,
Любощі вирують, як вино.

1991

Кінець літа

Шумить життя, як перестигле жито,
І хилить жовті трави до землі.
Не може бути, щоб стільки пережито —
Та в ірїї вже зібрались журавлі —

Отож, збирай свої думки і мрії
І з журавлями в ірїї відлітай.
А ні — то йди під бурі-сніговії,
Терпи і болісно весни чекай.

Лишуся тут. У джерелі водиця
Дзвенить намистом низаних поем,
І осінь, як рум'яна молодиця
Із поля йде з наповненим кошем.

Рання осінь

Вігпливає на вітрилах літо
У незнані мандри, в галечинь...
Ще медовий келих не допито,
А вже смутку осідає тїнь.

Ще пташки щебечуть на все поле,
Бо зима далеко — не біда...
Осінь розглядається навколо,
Свіжа і принадно молода.

Мов достиглі яблука-циганки,
На щоках рум'янець аж горить.
Сонце їй дарує світлі ранки,
Небо стеле лагідну блакить.

Підібравши кольори до настрою,
До своїх смаків і побажань,
Я розквітнути хотїла б айстрою
В золоту, налиту сонцем рань.

Золотий полон

Посіріло від холоду в полі,
Посумнішало по-осінньому.
Гурт овечок бреде поволі,
Наче хмари по небу синьому.

Доц із добрива робить розчини,
Бо ще просять їжі й води,
Наче діточки недорощені,
Кукурудзи півзрілі ряди.

Гей, та що ж це на світі робиться,
Ще ж не скінчилась влада літа!
Хоч на листі жовті подробиці,
Але зелень ще соком налита!

Сонце сердиться з неба похмурого,
Не співають птахи пісень...
Всюди більшає жовто-бурого,
Листя рідшає день-у-день...

Помічаю кожного ранку,
Як пожовкли за ніч ясени...
Тож ходімо у ліс наостанку,
Він такий запашний восени!

Ще востаннє походимо босими,
Наберемо калинових грон
І здамося на ласку осені
В золотий супокійний полон.

21 вересня 1969
в поїзді

Осінь

Урочисто йде назустріч вітру
Осінь в позолоті царських риз.
Золотисто-багряну палітру
Розгортає в дивний месмеризм —

І сама любить малярка
Чарівною звабою картин.
Вигнулась золотиста арка
Над палким пожарищем жоржин.

Селища, міста і передмістя
Осінь обдаровує ущерть,
Щоб коханням спалахнуло листя
І в усій красі зустріло смерть.

10 листопада 1994

Осінь вистава

Ясноока тиха осінь
Ходить між дубів і сосен
І малює кожен лист,
Бо малярський має хист.

Осінь часу не марнує,
Швидко сцену декорує:

На березу — жовте листя,
А на ясень — золоте,
Клен красується барвисто,
Мов червоний мак цвіте.

Тільки сосни і ялини
В убранні своїм — без зміни
Залишилися на сцені —
Бо вони вічнозелені.

Для всіх вас осінь казка,
На виставу йдять, будь-ласка,
Співаки — пташині хори,
А дерева всі — актори.

1973

Завірюха

*Як завірюха багне танцювати,
Сама собі насвистує і приграє.
Та сніг насипав повні вуха вати,
Тому не завжди ноти пізнає.*

*А не впізнавши, тон бере фальшиво,
Свистить і завиває невпопад,
І всіх лякає музика жахлива,
Далеко більше, ніж снігопад...*

1987

— — —

*Зима застелила порожні поля —
Час її царства настав.
Ніжні сніжинки летять звіддала
На тихий, засмучений став.*

*Снігом дорозу до нас замело,
Насупились хмари густі...
Як добре, що хтось присилає тепло
В своїм білокрилім листі...*

1988

Колядка

Різдво в Фльориді!

*Наші сосни й пальми
Вздовж вулиць поставали у рядки
І мовою своєю, наче псалми,
Співають українські колядки.*

*Різдво теплом осяяне в Фльориді.
Тут снігу ні сніжиночки нема.
А в Україні, в ріднім красвиді
Є справжній сніг — і справжня там зима.*

*Блищать сніги, як щирі діаманти,
Казково білий сяє кожний двір.
І все гзвенить в святковому анданте,
А місяць диригує хором зір.*

*Пісні барвисті, як намиста низка...
Єднають нас з Вітчизною ізнов.
Далекі простором, а серцем дуже близькі —
В нас спільне горе, радощі й любов.*

*Колядка про торжественні новини,
Колядка і велична, і проста:
Народження Спасителя — Христа —
Народження нової України.*

Колядуємо!

В. і С. Кулішам

Через радій і озони,
Через сніжні перепони,
Над церковні забобони
І партійні заборони,
З іншої за часом зони
Вам шлемо свої «сезони».

Хай любов свої закони
Нам дає для оборони
Від підступних пут Мамони,
Що стрясає циклостриони.

Гей, хто серцем вітрогони,
Йдїть вперед, на перегони!
А плюгаві епігони
Хай нацуплюють погони
Й позолочені корони —
Все одно вони морони!

1987

Володимир Куліш, син Миколи Куліша, український письменник,
автор «Пацанів» і «Слова про будинок «Слово». Його дружина
(псевдо — Оксана Керч) — відома українська письменниця, на жаль
дожила до проголошення Самостійности.

Цей жартівливий вірш був посланий на англійській картці з гав
«Season's greetings» (Святкові поздоровлення)

Фльоридський мороз

На ніжність південну напав мороз
Коротко, гостро й жорстоко,
Хоч напередодні, супроти погроз
Сміялося соняшне око.

Тужно тремтіли тонкі дерева,
Всипані квітом пахучим,
І до землі припадала трава...
Та як протигіяти тучам?

Другого дня відступила зима
(Минається все на світі...)
Зникла зима, небезпеки нема —
Лишились поранені, вбиті...

Лиш рожі зраділи на цей реверс,
Огразу розквітли свіжі...
Дехто з кущів тільки примерз,
Дехто з морозу не вижив...

Пташка даремно шукає гніздечка:
Льоду й води в нім повно.
Дерево бідне, як гола овечка,
Дрижить без зеленої вовни...

Грудень 1995

Таємниця

Таємниця лишається таємницею,
Поки її не розкрито.
А розкрита стає гурницею,
Хоч візьми її викинь в корито...

Так казали мені всі навколо,
І не знала я таємниці.
Був один, що носив забороло,
А серце, здавалось, із криці.

Він пішов і загинув. Лишив
Невідіслані дивні листи.
В них мені він сказав: «Прости!
Я тебе все життя любив...»

1983

Посуха любови спустошує ріки...
Є мед в поліні...
Невже я тебе полюбила навіки?
Здається мені!

Чому я кохаю? Не знаю, не знаю!
Горю й не згоряю в вогні,
Бо я захотіла пекельного раю,
Здається мені.

Дивлюся в твої близькозорі зіниці,
Зіниці — зірниці ясні...
Цілуєш мене, а думки в таємниці,
Здається мені.

Та я не бажаю нічого нового,
Хай ночі минають і дні...
І щастям моя безкінечна тривога
Здається мені.

1993

— — —

Якби вдягла вбрання я водолаза,
Якби пішла хоч раз в аквалангісти,
Побачила б на дні морському казна —
Що нам дають у ресторанах їсти:

Потворні павуки, вужі та раки,
Що риб гурних принадять і з'їдять...
Цвітуть медузи, як жоржини й маки
Оздобою завітчаних проклять...

Цю згубу оминуті і могли би,
Якби їм більше мозку в голові,
Безпомічні, в собі непевні риби,
Такі ж, як люди, поки ще живі...

Підводний світ подібний до земного,
Лиш зелень мутно-сіра і в'язка.
Каміння мохом обросло — нічого
Не видно, поки не торкне рука —

Під ним слизьке, огидне жабурино,
І щось ворухиться, як в серці хробаки,
Коли його простромлює сумління
Так, що немиле сонце, ні зірки —

Але коли нічого не чіпати,
В воді усе прозоре і ясне,
Як і в душі, коли її приспати —
В омані біль сумління промине.

5 грудня 1994

ЖИТТЯ МОЄ І ТВОЄ

Давно вже похилилось жито
В тяжких підсонницях печати...
Життя спожите, і прожите,
А я хотіла би почати
Ізнову — йти вже інакшим шляхом,
Ти і не знати, куди:
Полцнути змахом, орлиним крилом
В незнань, що маїла завжди —
В тасмне неозоре небо...
(А кажуть — що його нема,
Воно ніщо.) Яка ж потреба
В ніщо нас кличе, як мана?!
Бо небо є, але незнане,
Бо світові нема кінця.
Він недосяжний, як нірвана,
Де царство Вічного Творця...
То що ж робити? Як же жити,
Де місце на землі знайти?
Навколо тебе — троглодити
(Вони, на жаль, такі ж, як ти...)
Гляньте навколо: живі мертвяки!
Їх очі — могили отверті!
Не всі! Є на світі і люди такі,
Що житимуть і після смерті.
Тож наливайте усім, тим, хто п'є
Життя дзвінкодзвонну чашу.
Життя моє — воно ж і твоє,
Життя — спільне серце наше.

1-2 січня 1966

Буває на ціле життя в однолюба
Любов, що солодка й густа...
Вона йому люба, хоч майже беззуба —
Бо в неї солодкі уста.

Бо спогади давні не в'януть в уяві
(Чи дійсність, чи солод оман?..)
Коли він зігнувся, мов зламаний явір,
На той тополиний стан.

Лишилися двос — самі наостанці...
В минуле нема вороття.
І так проминуло нечутно, мов в танці
Із нею йому все життя...

Квітень 1994

Навколо світу

Навколо світу в тридцять днів!
Невже це я,
невже це я,
невже це ти?

Це ми!
Не снились нам такі світи,
За все життя не снилось нам...
Де дівся місяць?
Він он там, там он...
Пливе услід, пливе услід за кораблем.
Цілують зорі нас на сон
Небесним золотом емблем...

За вдачу радісну, ясну,
Ясну
Життя минає нам, немов весела гра.
А сонце будить нас зі сну —
Бо вже додому нам пора...
Пора.

Навколо світу в тридцять днів...
Невже це ми,
невже це ти,
невже це ми?

Ця дійсність краща всяких мрій і снів,
Бо наша доля в ній, моя й твоя.

Навколо світу в тридцять днів —
Привіт усім і слово вдячності віддай —
Вернутись добре з голубих морів
У свій найкращий рідний край.

1995

(цим віршем-піснею закінчилась наша кругосвітня подорож АТЛ
і на кораблі «Love Boat»)

В дорозі

С.П.

Хмарка тане над горою,
В авті я з тобою.
В авті нас терзає спека —
Подорож далека...

А на горах сніжні смуги,
Веселкові дуги.
Гори теж мандрують з нами,
З вічними снігами.

Наберу я повне серце
Вітру та води з озерця,
Стане легко і погоже —
Як на світі гарно, Боже!

1975

На морі

Палючий липень липне медом,
А біля моря — холодок.
Лягають хвилі ожередом,
А ти пливеш, як поплавок.

Романтик ти, чи не романтик,
Але на серці гаряче...
Разом із нами плив Аплянтик,
З ним легко нам, плече-в-плече.

1970

Ганна Черінь
Сонце, квіти, люди

Тихо море мріє...
Де ж ті береги?
Лише в небо мрія,
Синьо навкруги...

Сонечко вже низько.
Плине рій думок.
Берег може й близько,
Золотий пісок...

Там танцюють пальми
Зеленію химер —
Та до них, на жаль, ми
Не пливем тепер...

Квітень 1994
На Арабському морі

Ганна Черінь
Сонце, квіти, люди

Назбирався гурт невдах
У плавбу далеку.
Квилить білокрилий птах,
Чує небезпеку.

Сонцем обціловані
Люди білозубі...
Що ж, немає повені,
То й немає згуби.

А як під мансунами
Впливем на море,
Хвиля смерть насуне нам,
Всіх одна поборе.

Ну то що ж: сидіти нам,
Плакати з одчаю?
Що ж то скажуть діти нам,
Що на нас чекають —

Що на нас чекають,
З моря виглядають,
Повен човен риби нам
В молитвах благають...

Квітень 1995
в Арабському морі.

Тихі пальми на далекім березі
Шелестять зеленокрило вітами.
Міражі заманюють химерами —
Ну і як від них отверезити нам?!

Із далеких гір громи озвалися...
Щось недоброго це море знов накоїло!
Хвилі на вітрах розхвилювалися...
Поцілунком сонце заспокоїло.

Квітень 1994
На кораблі

На серці ліг. Не скоро він розтане...
Яка тяжка дорога до весни!
А все ж, а все ж вона таки настане
Як антипод суворої зими.

Із серця ліг відтане лиш частково,
Бо снігопади налетять нові...
І в довгий сон моє порігне слово,
Як недошита квітка на канві.

Колись, коли мене уже не стане,
Знайдуть ласкаві дочки і сини,
І оживе кохання полум'яне,
Слова і мрії, і весняні сні.

1996

Ти мене просто вигадав:
Я ж бо зовсім не така!
Що тобі з того за вигода,
Чи насолода терпка?

Довго дивилась у люстро
Милих очей твоїх.
«Так сказав Заратустра»...
Ні, так казати гріх.

Хочу тебе зустріти!
Може, якби ти знав,
Що розквітають квіти
В світі моїх уяв —

Ти б мене іншою вигадав,
Іншим здавався б і ти...
З поглядів, загадів, виглядів
Важко назустріч іти...

1996

Доля

*Вередують змалку діти,
Бунтарі настирні.
А прийде пора дозріти —
Вірні і покірні.*

*Дехто бореться в уяві
І живе подвійно:
В дійсності — тихенько, мляво,
В думці — буревійно.*

*Він в житті — довічний в'язень,
В путах невидимих.
А зате — без зобов'язань
В мріях лебединих.*

*Хоч у мріях непокірний.
В'язень — поневолі.
І нікому він не вірний,
Крім своєї долі.*

4 квітня 1996

*Не спіши мені назустріч:
Вчусь ховатися від устриць.
В інший бік моя дорога,
Не з тобою. Ради Бога!*

*Не люблю тебе. Не віриш?
Сам з собою лицеміриш.
Мої мрії не про тебе,
Мої сльози не для тебе.*

24 квітня 1996

*Ти любиш її — і страждася...
Для неї, на жаль, ти — ніхто.
Як старець, любови окрасць
Хотів би, мізерний шматок...*

*Старася чимсь догодити
Єдиній, омріяній їй.
Чим ближчі безмежжя ліміти,
Тим менше найменших надій...*

*Не прийде тобі допомога,
Не мрій досягнути мету.
Усе твоє лихо від того,
Що ти закохався не в ту.*

25 травня 1996

Мрії

*Ота я Ганна, що незванна
Сама прийшла на поклик твій.
Талановита — й безталанна,
В полоні нездійснених мрій...*

*Але ж чи є здійсненні мрії?!
Тоді б для мрій настав кінець.
Най мрія нас пече і гріє!
Хто має мрію, той творець.*

*За всі думки я вдячна Мрії.
Мій кожний вірш — її навій.
Із мрії родяться події,
Із нею кожний день — новий.*

1996

Уявне

Безшумно, раптово
з'явилась на небі
Ясна опука.
Спинилась, висить...
Як мріяти вмієш,
при кожній потребі
Щось уявити можна —
на мить.
Я уявляю:
це хмарне віконце —
Завіси
хвилююче синь-волоконце.
А поза ним —
найдорожча людина,
Якої
зустріти
мені
не дано.
Ще мить —
і закрила
хмарна куртина
Мрії моєї
світле вікно...

27 травня 1996

Абстракт

Над плетивом горіг,
Над плесом сірих площ,
Над ризами беріз
На дріжджах сходяв дощ.

Між хмарами в пролом
Прорвався жар-корманч
І золотим крилом
Махас надобраніч.

Осяяв місяць тракт,
На скелі хмара висне,
І твориться абстракт
Природно, ненавмисно.

Замало сили хмар...
А вітер заблукався.
Горить вогнем стожар,
А дощ зовсім не вдався...

1982

Маляр

Малює мрійливо маляр
Душі своєї красвиду.
Тому, що має Божий дар,
Усі він переборє біди.

На мене часом гляне. Знов
Лукаво мружить око каре.
Ох, намалюй мою любов,
Якщо відчусш, мій малярє!

Під творчим пензлем оживе
Навіки те, що мало вмерти.
В нові століття погливе
Неплінний дар його мольберта.

27 травня 1996

Мистець

Де сила береться?
З мозку?

Дивне уміння
З руки?
немов би з невміння...

Під пензлем його оживає каміння,
Щебечуть птахи і дзюркочуть струмки...

24 травня 1996

Обгорну себе музикою...

Обгорну себе музикою —
В шелестливий шовковий шаль.
Помандрую стежиною грузькою
В срібні трави, в зарошену галь.

Недалеко, бо річка нечутно
Берегами поклала межу.
І, нахмурившись каламутно,
Не пускає проходу чужу.

Ну і що ж, це її права.
Я піду. Я занадто нова...

Зашуміла услід, як жива,
Насторожена,
Непокошена,
Млою зрошена
Чудо — трава.

12 травня 1994

Річка мрій

*Я блукати люблю над рікою,
Там відряду знаходжу завжди.
Бо ріка розмовляє зі мною
Тихим гзвоном ясної води.*

*Широка річка, весела річка,
Яскрава річка, як синя стрічка.
Широка річка, весела річка,
Щаслива річка, моя гестра.*

*Ви її не знайдете на мапі,
Але знаю без помилки я,
Як до річки тієї потрапить,
Бо та річка — це мрія моя.*

*Річка мрій в далечінь поривас,
Попливу з нею разом і я.
Ця ріка в Україну впадас,
Річка мрій веселкова моя.*

На ці слова в 1971 році написав музику композитор Василь
(для сопрано або тенора і жіночого хору).

Завулки серця

*Ходить думка по глухих завулках серця,
Пташенятком б'ється об реберця.
Блискавкою світить і шукає:
Чи не плаче де загублена дитина,
Скринджена, що від людей тікає?
Ні, немає, тільки тихі тіні,
Що тікають в боязкім тремтінні.*

*Зупинись, уперте, таж не крийся,
Та не бий мене, а як належить бийся...*

*Ну, скажи, дурненьке, я ж твій лікар.
Я прийшла, хоч і ніхто не кликав.*

*Де причина дивного недугу,
Що ніхто не може відрядати?
Як знайти початок колокругу
І кінець, що приведе до страти?*

*А було ж ти ще недавно, серце,
Як спокійне, лагідне озерце...
То чому ж така раптова зміна?
Де таїться навісна причина?*

*Загубився ключик до шкатулки,
Де сховалось літечко ясне.
Є у серці в нас такі завулки,
Що ніхто ніколи не сягне.*

2 грудня 1972

Борисові

Мій любий брате, мій поете,
Між нами знов Твої слова.
Лукавих дотепів комети
І ніжність, що завжди нова.

Ти десь далеко і високо,
Де ходять спогади, як тінь,
А я дивлюся яснооко
Крізь стіни в дивну далечінь,

Де я Тебе напевно стріну,
Де наші зійдуться думки —
В незнану, мріяну країну,
Де як роки течуть віки.

Київ, 12 серпня 1993
(експромт, на вечорі пам'яті
Бориса Олександрова в
Музеї Літератури України).

Вірність

Ціле життя була вірна йому,
Люблячи іншого.
Склалося так — не знати, чому.
Не тому, що хотілось більшого...

Як почуєш музичний момент,
Забажається щастя — розради...
Але вірність — залізний цемент,
Бо самої себе не зрадиш...

Віршувала в загадки любов,
Щоб ніхто і не зміг відгадати.
Переписане креслила знов.
І невірню ставила дати.

Переклад Сонета СССХІІ Франческо Петрарки

Ні рій зірок на небі темносинім,
Ні вітром розбентежені човни,
Ні вершники озброєні в долині,
Ні звірів бистроногі табуни,

Ні довгождані, ще гарячі вісті,
Ні розповідь про радісну любов,
Ні водограю переливи чисті,
Ні дам прекрасних музика розмов,

Ніщо мене не зможе звеселити!
Без неї сонця світ мені пропав,
І квітів аромат, і зелень свіжих трав.

Журба покрила radoщі й привіти...
Чекаю смерти я, щоб ту зустріти,
Що краще би ніколи і не знав...

1993

Спалах

Медом дихала липка
В надвечірню пору.
Закохалася скрипка
У далеку зорю.

Звуки пристрасно-ніжні
Серце крають ножем.
Та невже ми розбіжні,
Та не чуш невже?

І відчувши цю пристрасність,
Затремтіла зоря,
Спалахнула іскристо:
«Так, любове моя!»

І вони посднались
Виром терцій, октав...
Та кохання урвалось,
Як скрипаль перестав.

Березень 1996

Красуня

Вона досконала, несхибна, взірцева,
Ходить звабливим танком...
Бруд пофарбовано на рожево,
Залито парфумами, вкрито серпанком.

7 квітня 1996

Рекляма

Ти пливеш серед натовпу струнко,
Мов фрегат у далекі краї,
І відзвонюють чітко і лушко
Закаблуки високі твої.

Над лицем, наче сіна копиця,
Нависас рудий капелюх.
Креше з чорних очей блискавиця,
Одурманює пахоців дух.

Ти на вигляд — розкішна дама.
Штучних перснів виблискує скарб.
Ти — ходяча, жива реклама
Всіх на світі косметик і фарб.

Від волосся і до педікюру,
Все у тебе, як пісня пісень.
А щоб цю доконати «культуру»,
Витрачаш ввесь день кожен день.

Не дарують нікому усмішок
Підмальовані синім уста.
Ти назовні — як добрий горішок,
А за те — всередині пуста.

1993

Смерть троянди

Відцвіла ароматна троянда, —
Пелюстками покрита веранда.
Я за нею, признатись, сумую
І свій жаль цим віршем підсумую:

Відійшла в світлі засвіти рожа,
Вже не наша вона,

а Божа...

Неоплакана, невіджалувана,
Кажуть —

сто пелюсток може мала вона...
Як огне із рекордних див!
Тільки

хто б ці пелюстки лічив?..

9 березня 1996

Невпопад

Серце з розумом не в лаг —
Закохався Листопад.
Аж розсердилась вона:
Це лише твоя вина!

Я ж казала — не займай!
Листопад ти, а я — май!
Та спинися, постривай,
Не цілуй, хоч сором май!

Той вогонь в твоїх очах
Викликає в мене жах!
Як же нам удвох іти?
Хай хтось інший, а не ти!

Бо в душі моїй живе
Тільки Той, що греблі рве.
Чом же ти гориш, як май?
Зорі падають? Збирай!

Ми зустрілися не в лаг:
Я весна —

ти листопад...

1982

Зустріч

*Зустріч — небажана майже,
Десь у непевній путі...
— Ти не забула? Згадай же,
Що я в твоїм житті...*

*Як нас бере в тенета
Давне — предавне минуле!
Ох, не забув мене ти!
А я... я тебе забула...*

*Але зате пам'ятаю
Пахощі кропу і м'яти
У тихім закутку раю,
Де вже нам більш не бувати...*

1982

Скарби

*Зорі прикрашують на вишиванки
Напівпрозорі хмарні фіранки.
Місяця видно тільки півкибки...
Як живе срібло, тріпочуться рибки.
Віолончелі тихнуть бджоліно...
Як ми не цінимо скарби безцінні!*

1982

Старість

*Старість надходить? То й що же?
Чом її мовчки терпіти?
Трощій її огорожі!
Є такі, що не хочуть старіти!*

*Подагру з порога женуть,
Ривком виправляють артрити,
Спиняють в термометрах ртуть,
Виштовхують з м'язів бурсити.*

*Геть ліки! Хоч паки і паки
Атакують серцеві атаки...
І все ж, це іще не ознаки,
Що груша зірвалась з гіляки!*

*Поборюймо хирні хвороби!
Бо ми — діячі, не нероби!*

*А вже як змагання програють,
То як вояки помирають
На полі нерівного бою
Із злом — і з самим собою.*

21 травня 1996

Сурмач

На світі жив Сурмач, розумний і веселий.
Він з книгами і бджолами дружив.
Про нього слава йшла в міста і села
За мудре слово і дотепний спів.

Навчити вмів він і чужу дитину —
З бандурою посидуючи спів, —
Щоб діти полюбили Україну...
Ніхто цього так добре не умів.

Він обіцяв на мед і ліки знижку,
І всі м,хто купував у нього крам,
З любов'ю додавав цікаву книжку,
Бо вартість книжки знав чудово сам.

Медово розсилав свої привітти,
І жарти, і поради, і листи.
Він обіцяв до сотні літ дожити
І нас учив, як цього досягти.

Обітниці свої не довершив,
Покинув нас, от хоч бери та плач...
Наш піонер, найперший із найперших,
Культури української Сурмач.

17 травня 1991

Мирон Сурмач — перший український книгар в Америці
останніх літ працював, разом із сином Мироном, у своїй книгарні «Сур»
де разом із книжками продавався і його славний мед. Помер у віці
половиною літ.

Бабуся пече паски

Вже П'ятниця Страсна, і до вечірні
Із церкви закликають дзвони мирні...

Старенька глянула — а вже надворі ніч!
Себе перехрестила, потім піч

Й, зітхаючи, з духмяної печі
Виймати стала баби й куличі.

Ну що ж, паски, сказати б, це так-сяк —
Хрести на них і кольоровий мак,

Родзинок досить, масло й всяка сить,
А тільки радість з тіста не пашить...

Як не міси, як не печи, угасться,
Така, як і сирітське наше щастя...

(А доля наша кожному відома...)
Не так, не так воно бувало вдома!

Півроку все складаєш ті яєчка,
Муки дістанеш білої з півдечка...

Десь там лишилося ще від Велії
Півпляшки рижісної олії,

За шинки шмат онука гуси пасла,
За полотно десь виміняли масла...

Дала сусідка нам родзинок жменю...
За тиждень до Великодня ячменю

Посієш в мисочці — зійде, як щастя перше!
(О, часу на таке нема тепер вже...)

Затопиш піч, спечеш — і вгасться паска
Легка й весела, наче Божа ласка,

Пухка й пахуча, як з берези сік —
І все вдатніша, краща все щорік.

1951?

Це один із «загублених» віршів. Його нема в моїх книжках. Читачі
загадали, що колись читали його в журналі і просили прислати їм...

Бабуся без онуків

(поема)

З чого все почалося?

З дрібниць.

От же зненацька трапиться щось,

Вдарить у серце — і

падаєш ниць...

Було це в автобуснім землетарусі.

Втиснулась в двері так-сяк —

І раптом чую:

— Сідайте, бабуся!

Що ж це за ввічливий, милий юнак,

Дитина чия?

Навколо, назад оглянуса,

Шукаю: а де ж та бабуся?

А тая бабуся — то ж я!!!

Я сіла. Поїхала далі.

На мене ніхто не вважав...

Бабуся!...

Отож, на причалі,

Замулилась мій пароплав.

Уважно в люстро дивлюся —

Неправди не каже воно —

Так, люба моя: ти — бабуся —

І нею вже стала давно...

Стривайте! За що ці принуки?

Аджеж, як життя привілей,

Бабусі належаться внуки,

А в мене немає й дітей...

Ці зморшки —

а в них все минуле,

В них плетиво дивних доріг...

А ти ж накувала, зозуле,

Щастя мені на порі!...

І справді, припало кохання —

Взасміє, медове, п'янке,
Без сумнівів і без вагання —
І може тому нетривке?...

Згадаю — і серце троять

Примари солодких ночей:

— Скільки в нас буде дітей:

Одне — а чи двоє?

— Трос!!!

А внуків буде ціла чота —

Боротись за волю Вітчизни.

Наша мета — їхня мета —

Здійсниться рано чи пізно.

Нас розлучила диявольська влада

Куль, мінометів, гармат...

Не підступ, не зрада —

Загинув Андрій...

Згинув, покинув. Пішов в далечінь.

Пам'ять —

його невідступна тіль.

Ранок виходить з-за хмарних фіранок,

Рожевий, щасливий ущерть.

Ранок щасливий для інших коханок,

Для мене ж цей ранок — смерть.

Як же без нього прожити?

Як і на що ворожити?

Живу...

Люди в безвіконному вагоні,

Як ясир в ворожому полоні...

Їдемо без хліба, без води,

Їдемо, не знаючи, куди.

Жінка зморена зі мною поруч,

З нею трос сплаканих малят.

Пригорнула я дитину хвору,

Хлібця їй дала останній шмат —

І притиснулось мале до мого серця

Всім теплом тремтливого ядєрця.

Я, що материнства не зазнала,

Щастя материнське відчувала...

~ ~ ~ ~
Зо два роки я жила в бараці
З Ганною й трьома її дітьми.
Руки мліли від тяжкої праці,
А зате росли сім'єю ми.
Я і тіткою, і матір'ю була,
І лицем, і серцем розцвіла...

Та змінилась Ганна наостанку,
Стала десь блукати по ночах.
Якось повернулась на світанку,
З соромом і щастям ув очах,
І сказала:

— Не суди, Софіє!

Ти ж мені рідніша, ніж сестра...
Не чекай ж, поки посивію,
Жити хочу, поки не стара!
Полюбила я того Богдана...
Він мене візьме з усім приданим,
Батьком буде для моїх дітей.

Та чого ж ти плачеш знов?!

Агеї!

Ну прости мене, моя сестричко!
Ось тобі хустина, витри личко.
Ти ж продлива... Легше, аніж я —
Без дітей — знайдеш хорошу пару,
Як зорю з небесного стожару...
Ну, а з нами будеш все своя...

~ ~ ~ ~
Іду знов далеко-предалеко,
В далечінь без вороття...
А на серці боязко... Нелегко:
Може це кінець мого життя?

Ганна ж має всі права на щастя
(На нещастя має право теж...)
Що ж, любов трапляється не часто,
Тож лови! Бери! І не простеж!

А навколо люди... Море люду!
Тож у людське море я пірну.

Танцювати і співати буду,
Попливу на саму бистрини!

~ ~ ~ ~
І хтось чорнявий, з іскрометним оком
Мені цілунком серце обнече —
І ми в життя підємо спільним кроком
Назустріч сонцеві плече в плече!

І я таки його зустріла.
Очі — стріли.
Зухвалі і нестримані долоні —
І я горю, знеможена в полоні.
Цілуй мене, хай серце спалахне.
Тепер я нездоланна і крилата,
Моя майбутнє творче і ясне,
Переді мною нива непочата.

~ ~ ~ ~
Коханням я три місяці горіла,
Як та неопалима купина.
Проте, любов доценту не спалила,
Минулого не випекла вона.

В очах його шукала я Андрія,
Хоч знала, що це інший, не Андрій...
Від дійсності часом сильніша мрія —
І не здолав її любовний буревій.
Ні, не знайду я з іншим щастя,
Подібного до першого причастя...
Ну як же, як могла б я жити з ним,
А думати про того, що нема?
З лиця прийшлося би не знімати грим...
Ні, краще я лишусь сама.

~ ~ ~ ~
І знов розлука... Тугу подолати
Мені допомогла нова земля —
Нові проблеми, виграші і втрати...
Коріння розросталося в гілля!
Мене покликали дітей учити.
— Учити? Недовчена ж я сама!
Дітей учити треба добре вміти...
— Та спробуй же, бо кращих в нас нема!
Ми відкривасмо суботню школу —

Іду! Учи й сама при тому вчись!

Ну й школа!

В хатці, схожій на стоголу,
Який десяток підлітків зійшлись...

Ні по-німецьки, ані по-англійськи,
Ні рідної як слід не знають мов..
Як підійти до них чутливо-близько,
Хто б до сердець стежину віднайшов?

Та хто ж, як не Тарас, всесвітній Батько,
Вітчизни совість, України честь!
Зродилось слово першим на початку —
Як добре, що у нас те слово сть!

І з тим відважно рушила в дорогу,
Почавши всю науку з «Кобзаря».
І зрозуміли діти, слава Богу,
Що нам Тарас — це провідна зоря!

Так ми слова до слів збирали в грона,
А вдома діти вчили ще й батьків..
Пропала невидима перепона
У чарах милих рідномовних слів.

Вивчаючи минуле України,
Надіялись на сонцесяйні дні.
Не проливали сльози на руїни,
А гартували сили для борні.

І враз — мов з неба — пречудові вісті:
Уже настала незалежність в нас!
У Києві, святім столичнім місті,
Вітає з перемогою Тарас!

І всі мої чудові учні — діти,
Мов змагуни, діждавшись нагород,
Від щастя аж розквітли, наче квіти —
Нарешті став державним наш народ!

~ ~ ~ ~
Та в небі моїм малім
Захмарилась непогода:
Приїхав інспектор в наш гім
(Також «провідник народу»).

— Добридень, пані Софіє,
Як тут вас сонечко гріє?

Ви — вчителька вправна,
аж серце радіє —

Та... хибна у вас метода:

Замість граматики,

І математики,

Та систематики,

Ідіоматики —

У вас диктатики,

Сестрички-братики,

Казочки — книжечки

Про сиріжечки...

Віршики добрі,

Якщо сидіти.

Але хоробрі

Хай будуть діти —

У перші лави,

Лави держави!

Ми вас пошлемо в інші умови —

Наших найменших

Навчати мови!

Тим треба книжечки

Про сиріжечки,

Різні диктатики,

Сестрички — братики...

~ ~ ~ ~

А я ж поріднилась

З моїми дітьми,

З ними і вчилась,

Сміялась слізьми,

З ними хворіла,

Сварилась, мирила,

Всіх їх любила —

Розумних; дурних...

І гордістю сяяла

Часто за них.

Попрощалась я із сльозами

Зі своєю клясою довголітньою...

— Пані Софіс, лишіться з нами!
— Не можна...
Знов стала самотньою —
Та не надовго:

люблю ж і малят.
Знов почала від Тараса...
Питаю:

— Юрасю, Оленко,
Хто на портреті?

Всі в лаг

Відповідають:

— Талас Севченко!

~ ~ ~ ~ ~
А в мосі восьмої кляси
Різно упали оцінки.
Не витівки, не балаяндраси —
Всі відмінної поведінки —
Але мляві, сумні, неактивні,
Вчатьсь немов без надії...

Директор питає:

— Що з вами?

Що вам бракує?

— П а н і С о ф і і !

~ ~ ~ ~ ~
І от я знову з моїми дітьми!
Наука — розвага, наука — життя!
І вже недалеко ми, перед ворітьми
Вищої школи — вінець завзяття!

Сьогодні у нас конференція
Рідних шкіл, з усіх «українських» кінців.
Там — молоденька, а там — старушенція
(Так от, як я) — з учителів.

І викликають найкращих в президію.

Що це я чую? Мос ім'я?!

Вухам не вір'ю, як це — не відаю —
Я — чи не я?

І нагороду маю — диплом.

Серце зігрілось вдячним теплом...

Тиждень минув —
Знов я у школі,
Де школярів галасливий рій —
Мила, щаслива бджолина сім'я.
З ними отак молодію і я.
Так мені добре в цій юній громаді,
Що позбулась останньої краплі жалю.

Мої дорогі,
всіх вас дев'ятнадцять,
Як власну родину люблю!

Знову інспектор прибув — ексцеленція!
Нині — моя показова лекція...
— Лекція ваша цікава, жива!
Де ви такі позбирали слова?
В чому успішности таємниця?
Пані Софіс, ви — чарівниця!

Вибачте, нам довелося пізнати,
Що в вас сім'ї не було і нема,
Немає дружини,
Ані дитини...
А для цих учнів ви — наче мати,
Або бабуся, бігма...

— Немає дітей? І внуків немає?
А може і є! Хто його знає...
Як хочете, клясу мою запитаймо:
Діти! Хто з вас — мені внук?

І на відповідь піднялись одностайно
Дев'ятнадцять дитячих рук.

Остання

Л.П.

Вона в нього п'ята, чи може і шоста,
В житті, що з гірким полином.
Нічого, він досі натішився доста
Міцним молодим вином.

Тепер йому треба це тихе кохання,
Бо гасне тремткий каганець...
Важливіш від першої жінка остання:
Кінець визначає вінець.

Бо саме із нею, і тільки з цією
Із грішників став він святим,
Довірився чесно душею своєю,
Забувши про все перед тим.

Із нею він буде в негоду похилу
До грані кінцевої йти,
Із нею у серці він ляже в могилу,
Полине в далекі світи...

Камінь

На камені я сиділа —
Каменю, каменю!
Це мовчання уперте, біле
Мов ознака одна мені...

Так мій милий мовчить камінно
От візьми й розгадай
Це мовчання змінно-незмінно —
Серце розкраяє вкрай.

Камінь мудро мовчить. В нірвану
Він занурився, може й спить...
Лиш акваріум океану
Шепче, згадус, гомонить...

4 листопада 1994

Коли дні безпричинно короткі,
А думки несумірно ширші,
Не рахую у банку відсотки,
А пишу — ні для кого — вірші.

Ненамірені, ненадумані...
Про того, що зустріла в Умані,
Що зустріла — і в очі стрілила,
Ласку серця поглядом вилила...

А вагон скреготав колесами,
Відналаддав понуро, невесело —
Із людьми напівсонно ледачими,
Що вже знудились літніми дачами

І бажали в роботі втомитися
І в житті щось нового навчитися
І чекати на буряні зустрічі
Із терпінням столітньої устриці...

25 жовтня 1994

Незабутнє

Я тебе ізнов згадала, і тому тривожна.
Неповторне, незабутнє — як забути можна?
Я ж тебе сім літ кохала, ще мабуть кохую.
Я тоді цього не знала, та й тепер не знаю.

Не забула! Пригадала, що було між нами,
Як були ми то друзями, а то ворогами.
Від любови до зневаги менше ніж півкроку.
Цю межу переступали ми не раз, нівроку.

Та на розум не вважає серце непокірне:
Наперекір засторогам, воно тобі вірне.

Пошлю тобі в подарунок золоті листочки:
Один з клена, другий з граба, а третій з дуба.

Більше золота не маю, хібащо у серці.
Як віддам ще й те золото, життя обірветься!

14 грудня

Він звичайно приходив непрошений,
Він не той, кого палко жду.
Він з дороги іще запорошений
І зачасто приносить біду.

Розшумілись сади в розгроззі,
Перетрушус листя страх...
Він спшивсь на мосму порозі,
Напомившись на гострих вітрах.

Вікна-рами — мутні панорами...
Блиснув блискавки вогнезмах.
Він заплакав моїми сльозами,
Зелен-сад потопас в сльозах...

Скільки ж можна тарахкати в вікна?!
В хату я все одно не пущу!
За життя я до всього звикла,
А вже прецінь до цього дощу...

7 серпня 1995

Синьозорі блискавиці,
Брів зухвалий злам...
Стеле море зоряниці
Кораблям.

Море звірськи таємниче
Згубою глибин —
Ніжно манить, владно кличе
Може й на загин...

Напинаються вітрила
Сивих хмар.
Розпростерти хочу крила —
Я бунтар!

Адже всесвіту ясного
Частка я, чи ні?
Попливли думки в дорогу
В синьому човні...

Вечоріе... Смуток в'ється
Крайчиком крила,
І чомусь мені здається —
Я вже раз жила...

Квітень 1994
(на кораблі в Арабським морі)

Кохання

Красуня неземна, як і потворна жаба,
Кохання прагнуть — бо воно — приваба,
Яку, як це не дивно, часом легше жабі
Здобути, ніж стрункій красуні — знабі.

Її бояться добрі чоловіки,
А перелесників вона також не хоче.
І самота нечутно їй навіки
Покрис смутком убрання дівоче...

Кохання! Небезпечна льотерія,
В якій велика більшість програс.
Життя інакше, ніж дівоча мрія,
І виграшем в нім щастя є твое.

Кохання! Час на нього — весновіт,
Коли цвіте й співає все навколо.
Бери й даруй! Твої потайні мрії
Колише хвилями весняна баркарола.

Тоді не варто довго міркувати
І слухати, що радить мудра мати,
Зітхаючи від спогадів своїх
Про дикого безумства давній гріх...

Старий, трухлявий гриб, що й глянути огидно,
Кохання хоче теж — воно й йому потрібно.
Адже кохання в крові, не в умі є —
В природі все кохас, як уміє...

Здається, навіть первісна амеба
Кричить (для нас нечутно): «Треба! Треба!»

Кохання! Може є воно у здогадах,
Як їх нема, то може хоч у спогадах...

І поки здатні ми у спогадах весніти,
Багаті будемо на золото й самоцвіти.

6 грудня 1994

Тисяча

Дехто має мільйони,
Дехто більйони (а боргу — трільйони...)
З них варить бульйони...
А я маю тисячу.

Той має вдачу вовчу,
Інший — лисячу.
Той — зміїну, з люттяю і жовчу —
А я маю тисячу.

Акції, шері, бонди —
Граються ними банди.
Падають, вгору злітають
Від чисіть команди
(А чисіть — всі знають...)

Хочете купу купонів?
Носять їх люди мішками...
Там, де немає законів,
Уряд дрейфус без тями.

Купиш купонами купку,
Що й на вечерю не вистачить...
Курс свій тримає цупко
Моя нерушима тисяча.

Я багата, бо тисячу маю.
Коли хочу — її побачу,
Не продам її, не програю,
Ніколи її не втрачу —

Я ніколи не буду банкрутом,
Не збіднію й у скрутні найгіршії:
Скарб однаковий нетто і брутто —
Моя тисяча —

тисяча віршів.

20 березня 1995

Посмертний вірш

Пишу його тепер, бо потім буде ніяк,
Бо в небутті відсутній телефон,
І всупереч легендам травестійок,
Не повернув нікого Ахерон...

Нема тут ні пера, ані машинки...
Комп'ютер? Тільки спалах блискавиць.
Залишились гумки, слова і вчинки
У лабіринті книжкових полиць.

Я ж думала, що попаду до пекла
За гостроту пера і язика,
Та, видно, ще не досить я запекла,
Щоби покара випала така...

І якось то взяли мене до раю
(Не в браму, правда, — фірткою вповзла),
І я на те зовсім не нарікаю,
Не маю в серці ні краплини зла,

Бо спереду місця, як по рефлексу,
Пообсідали пресвяті баби
Й діди, що навіть відреклись від сексу
І замість м'яса їли лиш гриби...

І ось сиджу я на пухнастій хмарі,
Найм'якшій від усіх земних перин...
Малює сонце райдужний розарій
Вологим пензлем дощових краплин —

І признаюсь: в раю мені так нудно!
Знов день новий — і що ж мені робить?!
Молитися й співати привселюдно?
Чого ж просити, як кругом блакить —

Ні голоду, ні клопоту, ні болю,
Але й ні радощів, ні щастя, ні змагань!
Колись ми мріяли про кращу райську долю —
А тут немає місця для зітхань...

Пригадую вогні життя земного,
І щастя, і бажання, і жалі...
Невже вам захотілося НІЧОГО?!
Ні! Мучтесь і любіться на землі!

Флориди, 9 жовтня 1993

Полон

Лежу я і мрію, як качка під плотом:
Як сумно: ніколи не буду пілотом...
Проте — хто сильніший: пілот чи поет?
Хто вище і ширше розкрилює лет?

Хірург-кардіолог проріже реберця —
А я без ножа доберуся до серця
І часом тяжку залікую журу —
І грошей ніколи за те не беру.

Начинений цифрами схем математик,
В комп'ютер закоханий дивний фанатик.
Та формули щастя не виведе він!
Поетові ж вірші — до щастя трамплін.

Розводять і зводять людей адвокат,
Людей обдирає, безжалісний кат.
А грузі сміються, бо він, дalebі,
В біді не порадить самому собі.

Поет хоч заплаче часом, як дитя,
У віршах змайструє щасливе життя.
І сльози, й екстаза, і дійсність, і сон --
Який це солодкий, прекрасний полон!

В полоні так вільно злітає поет
Для себе, для всіх — до зірок, до комет!
А ритми і рими — мотори ядерні,
Одвічно старі — і довічно модерні.

Штучна Африка

Нащо мені їхати в Африку,
Коли вона є і в нас?!
Тут звірі, неначе в театрику,
Позують і грають ввесь час.

Гумові звисають ліяни
Між штучних оман орхідей...
Спробають по них павіяни,
На радість крикливих гітей.

Що ж, мавпи мистці. Та куди там,
В усіх викрутасах своїх
Не можуть рівнятися гітям
Злочинним злорадством утіх.

Що в Африці їжа обмежена,
Приречені звірі на піст.
Єдина надія збереження —
Звіринці великих міст.

За ґратами мавпа захована,
Плястичний гризе ананас...
А лев із обличчям Бетговена
Зневажливо глянув на нас...

18 квітня 1996

Дімі й Оксани

Ми чекали Діму в гості —
Не діждалися їмості.
Обіцяла в листопаді —
Приїжджайте, будем раді.
Листопад минув і грудень,
І не став нам святом будень.
Ані Діми, ні Оксани
Не діждались ми так само.
То приїдьте хоч у січні...
Пам'ятайте: ми не вічні!

1992

Діма — поетеса Діма.
Оксана Радиш — її і наша приятелька

Астроном і його зоря

— Люблю я дивитись на зорі,
Блакитна манить глибина...

— А в мене панчохи прозорі, —
На це відказала вона.

— Мандрують планет каравани
Молочним маршрутом кружка...
Люблю я молочні тумани...

— А я не люблю молока!

Дивитись на небо не треба,
Я знаю всі зорі давно.
Ніж нудно дивитись на небо,
Ходімо на гарне кіно.

Натури її не змінити!
Але, хоч між ними стіна,
З її він не вступить орбіти,
Бо дуже вродлива вона.

Думки — вогняні метеори,
Ясмин оп'яняє вином...
А з неба підморгують зорі:
Попався, пропав астроном.

1975

Віяло, віяло

спогади навіяло...

Триста літ тому еспанки
Віялом творили чари:
Крізь завіси і фіранки
Телеграми вахляри.

Куплені, дружини гарні
У ярмі важких одеж
Знали тонкощі вахлярні —
Й Дон-Жуани знали теж...

Каже віяло одверто:
Ти мені, юначе, люб.
Із тобою краще вмерти,
Ніж оцей огидний шлюб.

Прискачи до мого ганку —
Цей ночі я сама —
Та й цілуй мене до ранку!
Потім що? Мені гарма!

І не відав муж багатий,
Що ростуть у нього роги,
Що прокинеться рогатий,
Спочиваючи з дороги...

Я (на щастя!) не еспанка,
Але признаю вахляр.
Це примхлива забаганка,
Для закоханих буквар.

Вголос мовити — безличність:
Як так можна?! Що ви, що ви!
Ритм і розкриття музичність
Зрозуміліші без мови.

Розгорнеш його, як крила
(Ще й до серця дотули) —
Певний знак, що любить мила.
Може й дурить. Як коли.

Склала віяло стрілою —
Значить — з іншим, не з тобою.
Помахала ним грайливо —
Означас: що ж, можливо...

Серце я своє розкрию
Віялом на розмах ввесь —
Буряно без буревію,
Синьооко з піднебесь.

Що ці знаки всемогутні,
Як читати їх не вмівш?!
Зрозуміли всі присутні,
Тільки ти не зрозуміш...

26 вересня 1994

(експромт на Літній Конференції
в Шамшейн 11 червня 1986)

Десятків п'ять великих рефератів
І два десятки виступів малих...
І як ніхто притомності не втратив
Отут, від цих стихійних лих?!

І все ж, не наситились словом ми ще
І сидимо невтомно на стільцях,
Аж Стус із верху перебрався нижче*,
Щоб премію за свій гістати фах —

Якщо не приз, то далєбі признання —
Це ж для поета щонайкращий приз...
Мені здається, Стусові писання
Ні Плюц, ані Рубчак** ще не розгриз.

Хто велич цю перенести спроможний?
Хто може витримати цей режим?
Тут всі — зірки. Тут світить майже кожний,
Якщо не власним світлом, то чужим.

* Щоб повісити кіноекран, портрет Стуса довелося «принизити».
** Учасники конференції: Леонід Плюц — дисидент, Богдан Рубчак — поет, професор.

Толерантність

Я людина толерантна;
Знаю, що не всі на світі
Так як я живуть галлянтно
Й не спалахують щомиті.

Всякі дуроці сприймаю
Я спокійно, без обурень.
Лш тоді, як тигр, стрибаю,
Як мене обдурить дурень.

4 лютого 1996

Прелегент

Траплялось вам коли, що співрозмовник
Не хоче відповісти «так» чи «ні»,
Без переконань плаває, як човник,
І часом опиняється на дні...

Його слова — нахапані цитати,
Його запас — тоненький записник.
Навчився скрізь те саме повторяти
Його життям наламаний язик.

Спитаєте: «Чи ви за демократів?»
Він відповість «Я радше Демокрит».
А вже коли запас цитат потратив,
То він в нору ховається, як кріт.

Не Демокрит він і не Демокритик,
Хоч здатний прочитати реферат
З цитатами. Без них він — паралітик,
Невдало зляпаний конгломерат.

І без дипломів, нобелівських премій
Тримає на промови він патент —
Акセスуар щорічних академій,
Пихатий, незамінний прелегент.

Академія — в діяспорі урочисті збори.
Прелегентом в діяспорі називається доповідач.

21 травня 1996

Ars poetica «модернізму»

Якщо ти справді модерніст,
Забудь про риму, ритм і зміст.
Забудь про пляни на Парнас,
Бо там Макар телята пас...

Вживай нечувані слова
(їх в тебе повна голова).

Січи слова, рубай, каліч,
викручуй жили, певна річ.

І так лаштуй свої рядки,
Щоб все було в них навпаки:
Щоб ні порядку, ні чеснот,
А лиш роздертий чорний рот
Та ще розпоротий живіт
І темнота, що криє світ...

Кажі, що сморід від помий
Теж має сенс осібно свій;
Що жаба, квашена в багні,
Смачніша курки у вині.

Спитає і публіку відтак:
— Чи відчуваєте цей смак?
А хто на це промовить «ні»,
Скажи: «Тому, що ви дурні...»

А секс? І проклинай, і слав —
Бо так ваш вирішив конклав.

Нелюдська з космосу любов
Прилізе... Все стовчеться знов,
Не буде заду, ні лиця,
Ані початку, ні кінця.

Запрудять все зелена твань —
Завершення усіх бажань,
Щоб кожен верещав і вив,
Й ніхто нікого не любив.

Пишуть і стогнуть мистці постмодерні
Про насолоду гріха без гріха.
Солодко — жаско зануритись в надра печерні,
Знявши з одежею сором.
Ха-ха!

Сумно зробилось мені, що така я відстала:
Все незбагненне життя прожила,
Але принади гріха не пізнала...
Кажуть —
Привчившись смакує смола...

6 травня 1996

**Промова постмодерністів
до старшої публіки, що прийшла на
літвечір до своїх діточок і внуків**

Ми модерні модерністи,
БуБаБісти, КуКаКісти*

Наші вірші — не хорей,
Наша хата без дверей.

Та для вас, дітків, промова —
Вашим розміром будова,

Бо інакше мову нашу
З'їли б ви, як яшну кашу.

Молоденький ще наш квіт,
Хоч минуло сорок літ,
Але ще не шістдесятка:
Ми ще дітки мами й татка.

Через те, що ми модерні,
Рими лишимо для черні.

Нам набридли цяці-ритми,
Замість них в нас антиритми.
Зміст без змісту, спрути спритні,
Що для дурнів не помітні.

І нехай не сміє рима
В вірші рипати дверима...

— Ну, то що ж ото за вірш?
— Це не вірш. Це — антивірш.

— То який же ти поет?
— Я — поет-антипоет.

А за вірші ці хороші
Хочу я не антигроші!

Читачі — холодна крига?
— Я не дбаю. Ось вам книга.
Хоч не любиш, гроші дай,
Бо підніmemo ай-вай.

Хоч ми діти, та зубаті,
Зробим гвалт у вашій хаті.

Ви — смішні провінціяли,
Що на двісті літ відстали.

4 березня 1996

* КуКаКісти — кури, качки й кізяки

Ганна Черінь
Сонце, квіти, люди

Ганна Черінь. 1996 р.

Розділ другий

Держава

Віра

С.П.

Вірю в гармонію світу,
Вірю в силу привіту.
Вірю в предківську славу,
Вірю в свою Державу.

Вірю, зовсім без причини,
В добрі думки людини.
Вірю в себе саму,
Вірна Тобі тому.

28 травня 1996

Молитва

О, Боже, що в незримих небесах!
Молюсь Тобі в цім нелукавім вірші...
Дай нам перебороти зло і страх,
Щоб стали ми душею чисті й ширші.

Дай нам щогенну часточку небес
У формі житнього смачного хліба!
Дай нам любов — найкраще із чудес —
Адже любов — це щастя, а не хиба.

І владою всесвітнього Отця
Навчи прощати ближнім їх провини...
Дай нам з'єднати розумом серця
Для розквіту і слави України.

29 січня 1993

Розквіт

Як п'яно хвилюють квіти,
Як солодко пахне трава!
Як люблю з птахами радити,
Як добре, що я жива!

Як добре, що злива ласкава
Дощем напоїла поля.
Як добре, що наша Держава
Росте, як весною рілля.

Як лагідні любові літа,
Я тишу і спокій люблю.
Душа моя медом налита —
Вже досить страждань і жалю.

Я вірю: краса ця всесвітня
Молитвою втишить людей.
Краса вільновласного квітня,
Суцвіття прекрасних ідей,

Артистів, солістів, поетів
Братерство росте молоде!

Але без підпори багнетів
Квітуча Держава впаде...

1995

Держава

Коли Вітчизну піднесла Свобода,
Розквітли сонцерадісно серця!
Та видно — без заслуги нагорода
Сама не втримається міцно до кінця...

Я вірила в Державу, коли інші
Вагались, сумнівалися в душі,
Платили в наймах за подушне чинші
І лицемірили, складаючи гроші.

Свобода! Що це значить для народу?
А те, що вже розпався ССР!
Ну добре: небо нам дало Свободу,
А що ми з нею зробимо тепер?!

За сотні літ ми звикли до неволі
Так, що свободою вона здавалась нам...
Забувши сором, з роду в рід поволі
Передали ми рабський дух сином.

Роки минали. Юне покоління
Зросло, не знаючи страхіть війни.
Нове, напів з половиною, насіння
Зросло як недоріки — ласуни.

Хто пережив війну, той добре знає,
Що мир — одна з найкращих нагород.
Але юнь-зелень війн не пам'ятас,
Їх так захоплює охвістя ріжних мод —

Громи і блискавки, що гуркають з трибуни,
Крикливі «роки» й передрантя стільне...
Рудоволосі патлачі — бабуни
Вихляють стегнами, як божевільні.

А матері, розгублені й безраді,
В квартири утекли однокімнатні...
А батько де? Десь в чорта дівся він...
Отож, хай бавляться, аби не біли стін...

Поети поскладали пишні оди,
Зібравши китиці найкращих рим,
І на віктар осяйної Свободи
Повіяв щедро туміямний дим...

І слово вільне, соняшне, пророче —
Без Пушкіна — свої в нас голоси!
Та що це? Віршів цих народ не хоче,
Долярів хоче, водки, ковбаси!

А хто це має дати нам? Держава!
Та щось у ній не ладиться ніяк...
По світі, правда йде про неї слава,
На сценах заповонює гюпак,

Та ще Баюл, спасибі Діяспорі,
Для нас дістала золоту медаль —
От тільки щоб вона в чужому морі
Не потонула, нам на вічний жаль...

О так, ми ціби маємо свободу...
Але свободу з хлібом не з'їси...
І знов думки і помисли народу
Ведуть до навісної ковбаси.

Свобода всім — отож, і комуністам,
Та й росіянам рівноправний стан.
Культура наша із сумнівним змістом,
Танцюють в нас під «Бариню» «Аркан»...

А де ж подінеш жінку-росіянку?
Як відректись від друзів-росіян?
Та й Пушкіну ми вірні доостанку:
Він наш учитель, ідол і брахман.

Хтось скиглить: «Як же жити без Росії?
Деталі там до наших всіх машин!
Без неї ми — нещасні гречкосії,
Тому не треба нам ніяких змін!»

Найполум'яніші холонуть вірші,
І пасувається страшна кромішна тьма.
Стають в Вітчизні справи гірші й гірші,
Хоч думалось, що гіршого нема...

Там, де завмерли молоти і кайла,
Не порятовують ні батьки, ні няні:
Знесилені безділлям нарікайли
Розпхенькались, як діти неслухняні.

І вже підшептують підпільні яничари:
«По допомогу йдіть не до Покрови,
А в діяспору. Там ростуть доляри
На дереві, що зветься доляровим.

В газетах нам торочать тари-бари,
А ми те хочемо, що ти їси.
Випрушуй із кишень своїх доляри,
А ми на них накупим ковбаси».

Доляри! Це немов новітній ідол,
На нього моляться новітні дикунки,
Не відчуваючи своїх величних видив,
Що принесли Свободи буруни.

Вже не чатує ніччю «чорний ворон»,
Що уві сні нам віщував бігу...
Кому ж, як не самим, за теє сором,
Що в хаті власній в нас нема лагу?!

Авжеж, Свобода нас не нагодує
І в зимну стужу не подасть тепла...
І авто без бензину не стартує,
Без кожухів не гріються тіла...

Але кмітливі, роботящі люди
Здобути здатні всіх потрібних благ,
Бо нас звільнив із рабської облуди
Державний синьо-жовтий стяг.

Ще не пора собі співати славу —
Лишімо щебетання солов'ю —
Але, шануючи свою Державу,
Державну мову бережим свою!

Не заздріть на добробути заморські:
Там поколіннями були б чужі,
Пірнувши в чорні нетрища нью-йоркські,
Де їжі досить, а також іржі...

Ні, краще жити у своїй країні,
Там, де коріння спокоєвічне, де
І небеса свої, привітно-суші...
Ви кращого не знайдете ніде!

Благання шлемо вам і грізно, й слізю:
Плекайте самотній ґрунт життя!
Порада ця від тих, кому вертатись пізно,
Хоч мріяли ввесь вік про вороття...

Шевченкові молітеся, як Богу,
Щоб спромоглися ви на працю й чин,
Щоб він незмінно вказував дорогу
До розквіту державних височин.

Травень 1996

Ольжич

Бувають люди соняшної вроги —
Дарують щастя всім своїм життям.
Такі долають хмари й непогоди,
Лікуючи розбіжності й незгоди
Словами — й серця щирого биттям.

Від усмішки такої тануть хмари
І сонце усміхається до нас,
І затихають непотрібні чвари:
Нащо вони у вирішальний час?!

Археологія! Любов, можливо, перша,
Шукання величі в каміннях брил.
Хто мав минуле славне, той завершить
Державний лет на повний розмах крил.

Хай скиглять малодушні нарікайли,
Хай заздрять нашій славі вороги,
А ми, узявши вірну зброю й кайла,
Підемо в похід, сповнені снаги.

Життя було в зеніті, як виходив
Світлом у науці світовій.
Поета син — поет! — усім на погив
Пориңув у визвольний буревій.

Віддав усе Вітчизні: зброю слова
І оптимізм, і магнетичний чар.
Згодилась і розважність наукова,
Що вмiла спрямувати в ціль удар.

У жертву смерть найкращих забирає...
Та не загасне сяйво їх горінь.
Сміється небо сине та безкрає
Надіями майбутніх поколінь.

Все їй віддав, єдиній Україні,
Чи власні сили втримають, чи ні...
Він будував Державу нашу нині,
Щоб відродилась у будуччині!

3 серпня 1994
Довнерс Гров.

Ворог

Читає вірші поет
Національно-свідомим
В вільнім Народнім Домі,
В залі, де Лев і Тризуб,
В залі, де люди ні в зуб.
...Про руту-отруту і м'яту,
Про тирсу, вітрами прим'яту,
Про верби і очерет,
Про скарби в людині буденній,
Про космонавтів лет
(Звичайно, з московських ракет).

Набравши повітря в легені,
Кричать слухачі, як в гесні:
— Майстер!

— Пророк!

— Геній!

Читає поет про ворога,
Підступного, навісного,
Гадючого і шипучого,
Ще й на агресію хворого.
Плеще в долоні юрба,
Кепкує із ворога вбого.
Рипіли стільці, як гарба,
Від оплесків та від сміху,
Гостеві на потіху.
Вийшла з подякою Гава,
Від імені всіх Горобців,
Горда і пишна, як пава,
І не шкодуючи слів,
Дякує:

«Почесть і слава
Для вас, батьківщини співців!
Вам треба ховатися, звісно,

Це добре знаємо ми,
Від кулі енкаведиста,
Сибіру,
Тюрми...
Та хоч натякніть ненавмисно,
Скажіть нам, брати:
Хто ж ворог отой ненависний?

І відповідь вдарила:

— Ти!

9 травня 1965

Як же вдержати Державу
Без злочинства, а по праву!

Вірю: правда є на світі
Лиш для тих, що тямовиті,
Що йдуть з ворогом до бою,
А не б'ються між собою.

26 листопада 1973

Андрій

В юності була у мене мрія,
І про неї вам я розповім.
Я назвала мрію ту Андрієм,
Мрія в цій найменшій степовім.

Мріяла про хлопця я простого,
Без дипломів, титулів і книг,
Що свого наймення степового
Ще на «Ендр'ю» замінить не встиг.

Що в очах — Дніпра розлогі хвилі
І задуманість сумних борів,
Скроні, передчасно посивілі,
Чорноморський розмах чорних брів...

Те лице — неначе б то звичайне,
Тільки брів неподоланий змах:
України сонце життєдайне
Не погасне у таких очах!

Ми на серці чорнозем посиди,
Щоб у нас відвагу він зберіг,
Бо в змаганні треба стільки сили,
Витримати труднощі горіг.

І коли усі шляхи пройдеш ці,
Що ведуть мене до мрії мрій,
На якійсь крутій забутій стежці
Десь мене зустріне мій Андрій.

Молода Україна

(Привітання з нагоди двадцяти'ятилітнього ювілею
журналу «Молода Україна»)

Повернімося в уяві
Років двадцять п'ять назад...
Юнаки зібрались браві
Для проєктів і нарад.
А були ж ми всі тоді
Енергійні, молоді —
Й працювати назгала.
Заснували свій журнал
І, не журячись хвилиною,
(Та й хіба було чого?)
«Молодою Україною»
Охрестили ми його.

Ми росли і йшли все далі
Крізь вітри буремних літ.
Що в житті — те й у журналі:
Вир життя і сонця квіт.

Вилітало наше слово
Вільним птахом в далечинь,
Щоб була міцна основа
Для майбутніх поколінь.

Відцвітали перші квіти,
Час приходив для плодів.
Йшли на зміну наші гіти,
І журнал знов молодів.

В нім життя кипить, вирус,
Як напровесні вода.
Під його пісні маршусь
Україна молода.

А з-за муру-огорожі
Чути підшепти ворожі —
Тож сичать, бо їхні жала
До Канади не дістали!

«Ой, біда, ой біда:
Україна молода!»

Так, вона незмінно юна!
Молоді зростають руна,
З нею всі ми молоді
І сьогодні, як тоді.

Україна молода —
Як напровесні вода!

1976

В століття українського жіночого руху

Спокон віків уміла жінка й мати
Давати лад в громаді і в сім'ї
І три кути вона тримала в хаті,
Встановлюючи звичаї свої.

Була найкращим другом чоловіка
І поруч з ним ставала на війні.
Але неволя і нужда велика
Її зігнула у чужім ярмі...

Ішли віки... Зростали яничари...
Та жінка йшла, не боячись облуд.
І берегла в сім'ї зерно Держави,
Щоб не загинув український люд.

І ось настала та пора цивільна,
Що вирішили бойові жінки —
З'єднати сили і боротись спільно —
Обходом, напролом і навпрошки.
Нічим не зміряна жіноча сила,
Коли орлиця розгортає крила.
О ні, не сковорідка і фартух,
Не пишна сукня й гарний капелюх,
А розуму й мистецтва вільний вияв.
Із Станиславовом з'єднався Київ —
І народився нам ЖІНОЧИЙ РУХ.

Сто літ пройшло. Часи настали інші,
Нові країни, села і міста.
Збирала доля з нас великі чинші,
Але незмінна в нас лишилася мета.

Виходить жінка на передній плян.
Нас не розділить навіть океан;
Хоч ми розсіяні по цілім світі,
А все ж в одну міцну родину злиті.

Ганна Черінь
Держава

І ми таки здобудемо в борні
Те, що одвік належить нам по праву,
Те, що вітчизною звемо лиш ми одні —
Свою Соборну, звільнену Державу.

Ганна Черінь
Держава

Золотий ювілей

(Українському Золотому Хрестові у США)

За горами, за морем — Вітчизна далека,
Але частка її — в серці кожного з нас.
Чорнохмарна над нею висить небезпека —
Тож пильнуймо вогню, щоби він не погас!

Бо до рідних любов погдолає кордони,
Лебедино полине у села й міста,
І розіб'є замки, перейде заборони —
Бо думки золоті в Золотого Хреста.

Об'єднали в сім'ю нас ідеї єдині,
І веселі були наші творчі літа.
Все, що тільки могли, ми дали Україні,
Бо вона — незабутня, прекрасна й свята.

Наша вірна любов — дорога Україна,
Синє небо і повінь степів золота.
І присмна була нам робота бджолина
У незгаснім вогні Золотого Хреста.

Не втомилі сестер кожноденні турботи.
Хто на поміч нас кликав — незмінно гістав.
І настав урожай кропінткої роботи —
Золотий ювілей Золотого Хреста.

І хоча не гримлять громобійні оркестри,
І хоч наша відзнака родинно-проста,
Ми щасливі без меж, побратими і сестри,
В золотий ювілей Золотого Хреста.

Відзначали ми різні святкові річниці,
І нарешті цей день урочистий настав,
Це для нас нагорода, голубки-сестриці —
Золотий ювілей Золотого Хреста.

Тож працюймо і далі для свого народу.
Наша місія чесна, і щира, проста.
І за неї Господь нам послав нагороду —
Золотий ювілей Золотого Хреста.

1981

До Атени

Коли нас в січні палить спека,
А в липні — зима небезпека,
Ми послаємо молитви,
Щоб якось вижити без битви.

Не Афродиті, Артеміді,
Щоб відвернули наші біди,
А до премудрої Атени
Свої скерусмо антени.

Краси й мистецтва в нас доволі —
Цього замало ще для волі.

Всесильна Мудрости богине,
Рятуй, бо Україна гине!

Де жодний чоловік не зможе,
Хай мудра жінка допоможе!

1994.

Чорнобиль

Звідкля і за що нам ця кара?!
Чи від Бога вона, чи від нас?!
Хто запрягся в ярмо без удара,
Може кару чекати щораз.

Не героїзмом, не лаврами Нобеля,
Не незламною міццю граніту,
А зловіщим нещастям Чорнобиля
Ми вписались на мапу світу.

Розкувалася ядерна насага,
Смертю дихас грізний дракон.
Не страшній йому гніт саркофага,
Не страшній і партійний закон.

Що ж тепер? Поклонятися мертвим?
Знову плакати в зливні плакатів
І, рахунки складаючи жертвам,
Світ, байдуже оглухий, лякати?

Не лякати! Серця скам'яніли.
Люди звикли до жаху й насилля.
Не страшать їх ні стогін, ні стріли,
Ні полин — долі нашої зілля...

Доки буде нас доля карати,
І Чорнобиль не згине до тла,
Доки в тім саркофазі на страту
Не піде змії ворожого зла.

9 жовтня 1986

Вибачаюсь за риму «Нобеля-Чорнобиля», яка тепер є мало не в
кожному «чорнобильським» вірші. Але мій вірш «вибухнув» одразу після
Чорнобиля і був надрукований у «Свободі» з відповідною датою.

Чорнобиль

Нарікасмо: Звідки ця кара?
Не від Бога вона, а від нас.

Хто запрягся в ярмо, як нездара,
Може кари діждатись щораз.

Не героїзмом, не лаврами Нобеля,
Не незламною міццю граніту,
А зловісним нещастям Чорнобиля
Ми вписались на карту світу.

Розкувалась ядерна насага...
Не загинув примарний дракон,
Не страшний йому гніт саркофага,
Не здолає залізобетон.

Що ж робити? Служити, панахиди,
Колисати калічок — дітей,
Нарікати на лихо, на біди,
Відзначати щорік ювілей?

Через те, що свідомости обмалъ,
Опинились у власній тюрмі.
Ми самі собі творим Чорнобиль,
Вже не ворог, але ми самі!

Ми ж сьогодні в інших умовах:
Самостійність осяяла нас!
І життя на нових розбудовах
Розквітає, росте повсякчас.

Можна кожна хворобу збороти,
Все заорють часу лемеші.
Є щось гірше, ніж чорний Чорнобиль,
Це — чорнобиль людської душі.

Перестане нас доля карати,
І Чорнобиль загине до тла,
Як закон розмете сурогати,
Підлі наслідки рабського зла.

Тож виходьмо в життя, не відстаємо!
Із Японії приклад берім,
Що живе на вулкані стогранно,
Світ дивує героїзмом своїм!

Щоб позбутись облудних інерцій,
Щоб звільнити з біди оболонь,
Запалімо у кожному серці
Словотворчої праці погонь!

Квітень 1995

Історія цього вірша:
Попросили в мене вірш для деклямації на 9-ту річницю Чорнобиля.
Я сказала — «С в мене такий вірш». Знайшла — не підходить. Багато чого
змінювалося від 1986 року. І написала новий варіант, власне, новий вірш
про Чорнобиль.

Горе

Назбираю я міх чорнобиля,
Обмінюю на шубу з соболя.
Та хоч вигілю стільки праці я,
В тім чорнобилі — радіяція.
Не візьме ніхто того зіллячка,
Бо в нім похорон, не весіллячко...

Радіяція — невидимка,
І для неї ніщо не затримка:
Ні брезент,
Ні цемент,
Ані хемія —
Смертоносна це епідемія...

Саркофагу хиткі каземати,
В ще один саркофаг закувати...

Та чи спинить прокляту лавину,
Що невидною згубою плине?
І чатує із гільйотиною
Чорне горе над Україною...
Наші діти без тата,
Наша хата — без свята,
А все та невидимка проклята...

Шестиногі телята,
Двоголові ягнята,
А якими ж то будуть наші малята???

1988

Неопалима купина

Тетяні Баюк

У рамах зелені і квіту,
Під сяйвом синьої зорі,
Завинута в серпанки міту,
Царює церква на горі.

Милус зір краса велична,
Тасмна незбагненна міць,
Не-візантійська й не-готична
Розгойданість струнких гзвіниць.

І з'сднані без цвяхів зруби —
Живого дерева чуття.
Христини, сповіді і шлюби,
І похорони — все життя

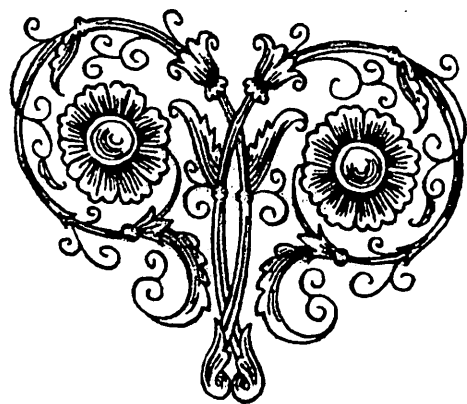
Проходило в цій нашій церкві,
Що хрест спрямовує до хмар.
І меркли дні, і зорі меркли,
А вічність стерегла вівтар.

Тут наш притулок і потреба,
Підтримка у тривожний час.
Вона хрестами хрестить небо
І тихо молиться за нас.
І шле молитви у безмежність,
Щоб Бог не відвернувсь від нас,
Коли прийде боротись час
За нашу волю й незалежність.

Коли, як лява вулканічна,
Прорветься наша помста вмить —
І наша Церква віковічна
На битву нас благословить.

Непереможна і велична
Із нами буде скрізь вона,
Жива, свята, навіки вічна —
Неопалима Купина.

1982
Чикаго

Тетяна Баюк — оригінальна українська малярка.

Нова мораль

Веселі дні у нас настали:
Розвінчаний весвітньо Сталін —
І тут і там, так значить — згода
Для українського народу.

Кишить життя в нас на узліссі,
Шиплять, шумлять і сині, й лисі,
І «молодь» — п'ятдесятка з гаком,
З роздутим волом, пухи знаком.

Хай цілий світ обсіли пранці,
У нас же — гопак і танці.
А після них — на папахиду,
Що від сніданку до обіду.

Тоді знову йдем на гулі,
Бо ми активні, не заспулі.
А в кого підвели коліна,
Поможе нітрогліцерина.

Втомившись, знов на поминки,
На цілий стейк, не половинки.

В неділю — знову на гопак.
Так гопають, що й нам би так.
Ну, правда, додали ще в дію
Фальшовану «Мою Росію».
Що ж можна вибирати мати...
Усі встають, то треба встати:
Що ж не кажи, то — наша нація,
То ж їй належиться овація!

Юрба цілителей проклята,
Забувши клятву Гіпократа,
Вдяглася в тогу гіпокрита,
Аби допастись до корита.

Під церквою юрба беззуба,
Перехрестившись до тризуба,
Ізвідти йде під серп і молот,
Послухати п'янливий солод.

Вовки вчорашні, як овечки,
Шукають лагідні словечки,
Щоб не розгнівати гракона.
За це простить нас всіх ікона.

У клубі — анонімні стрічі —
Не дивлячись нікому в вічі.
І вже ні слова про Державу,
Тризуб, національну справу,
Базар і Двадцять друге Січня —
Але зате — Тисячоріччя!

Бо москалі не проти Папи,
А він схопить їх хоче в лапи.
Тож годьмось з ляхом, москалями,
Хоч грім незгоди б'є між нами.

Вернувшись з зустрічі годому,
Варениками втішмо втому.

Що ж, замість з ворогами бою
Сваритись можна між собою.

На розлад нервів взяти чарку,
Й нову підлаштувати сварку.

А душу кинути до пральні —
І будемо цілком моральні.

3 жовтня 1988 р.

Український характер

Ми — окрема порода народу,
Не подібна до жодного роду.
Ми в окремій колисці сповиті,
Не знайдете таких в цілім світі!

Ми — арійці. Ми — внуки Дажбожі,
Ні на кого — й на себе не схожі.

Ми не винайшли автовагона,
Зате винайшли ми макогона.
От ще б тільки здобутись на ласку —
На патенти на борщ і ковбаску!

Показатися можемо на сцені,
Показитися, наче скажені!

В акробатній сназі гопакерій
Дикий розмах розвітрених прерій!

А пісні, що гзвеняють апогеєм,
Починаємо Ой-см та Гей-см...
В нас борщі часниково пахучі,
Все в нас вишите — навіть онучі.

Писанкуємо аж навкарачки
На яечках від струся і качки
Та вчимо і чужинців культури —
Малювати баранчики й кури.

Ми чудові, ми вибрана раса,
Ми земної плянети окраса.
Нарікаємо все на невдачі...
Ми в душі — хуторяни ледачі.

Нас в Сибір виганяють із ратою,
А нам що? Наша хата іскраю.

І навчилися ми, як дипломати,
Язика за зубами тримати,
Як та баба, на двох ворожити
І часом з ворогами гружити.

Ми махасмо шаблями грізно,
А до бою ідемо нарізно:
Праві — вправо, а ліві — наліво.
А середні грімають щасливо.

Ми від лиха ховасмось в зіллі!
Наша сила, можливо, в безсиллі.

6 листопада 1986

За Незалежність!

Нарешті! Які ми щасливі,
Що вже дочекалися змін!
Часи несподіваних зривів,
Часи вулканічних новин...

Шлях зоряний зір мій накреслив,
Зарубую в мозок слова:
Моя Україна воскресла —
Ясна, незалежна, жива!

Свободи терниста дорога,
Для нас же вона ще й нова...
В ній труднощі, скрута, тривога
Й наснага чудесна, жива!

Ворожі тріщать загорожі,
До пекла летять шкереберть.
Душа і думки насторожі,
Життя переборює смерть.

У серці брижить безбережність,
На оці щаслива сльоза.
За нашу ясну Незалежність
Ми всі голосуємо — ЗА!

Грудень 1991

Єднаймося!

Завирувала кров повстанська
Вогнем рушійного початку.
Словенія — земля слов'янська,
Хорватія — країна братська:

Упали вже незмірні жертви
Сміливців юних на віттар.
Гарматні грімають концерти,
І пеклом душе перегар.

Та вже історії абсурди
Не в силі виставити броню.
Начетверо роздерті курди
Ідуть на лінію вогню.

Про око щось бурмочуть янкі,
В Москві заціплені роти,
Бож це — Любляна, не Луб'янка,
Й не можна Загреб загребти.

Віват, словінцю і хорвате!
Ви вийшли на Свободи фронт!
З тобою я всім серцем, брате,
Бо в нас же спільний горизонт.

Якби то нам з'сднати сили...
До спільників свобода йде.
У боротьбі ввіллється в жили
Життя жагуче, молоде!

4 липня 1991

Перший Незалежний

Були ми гніті і голодні
На нашій, несвоїй землі...
Та струми вибухли народні
З насіння рідної ріллі —

Шовками у херсонських пивах,
І на Зеленому Клинку,
В пустелях і тропічних зливах,
Завіяні на чужину...

Чи наша то була спротога,
Чи Бог Всевишній так прирік —
Нас осіяла перемога —
Наш перший Незалежний Рік!

І вже змовкають лжепророки,
Що ворожили зловорож...
Найважчі, кажуть, перші кроки —
І найважливіші також.

Тож перші кроки вже за нами,
А попереду вірний шлях.
В труді гартуємось щодня ми,
В безкровних, а тяжких боях —

На змаг за щастя України,
Щоб вільною була навік —
Стасмо, думкою єдині,
В цей перший Незалежний Рік!

16 серпня 1992

Нове Різдво

Знов Різдво Пречисте!
В зорянім намисті
Сяє наше місто
Щедро так...

А для нас обнова
В цім Різдві чудова.
Місяця підкова —
Щастя знак.

Так було щороку,
Як в цю Ніч Високу,
Та з нового кроку
Наш похід.

Хай горять лямпадки!
В нас нові колядки,
Бо нові порядки
Її родовід.

Перше, незвичайне,
Перше сонцесяйне,
Перше життєдайне
Торжество!

Перше Самостійне,
Перше Незалежне,
Перше нам належне
Різдво!

18 грудня 1991

Новий Рік Державної Незалежності

Виблискують морозні зорі
І грає в келихах вино...
Летять в простори неозорі
Думки і мрії заодно.

Летять до любої Вітчизни,
Під синьо-жовті прапори,
Де Тарасові афоризми
Несуть окрилені вітри.

Віщують дзвони новорічні,
На всенародну радість нам,
Що зло й уярмлення — не вічні!
Ми — владарі Державних Брам!

Дніпрових хвиль гучні акорди
Ведуть у двадцять перший вік.
Стрічасмо велично й гордо
Наш Перший Самостійний Рік!

На сторінках нової преси

Ми прожили війну, руїни й злидні,
Чорнобильський ганебний геноцид,
Страждання очевидні і невидні,
Й такі, що їх пригадувати стиг —

Бо із тортурів всіх оті найгірші,
Що сам собі вчиняє самогуб,
Коли складає славословні вірші
В бридкій оркестрі гучномовних труб.

Наплакавшись, пережурившись вдови...
Ми перестроїлись на інший лад.
Збираємо плоди перебудови,
Нестравні, як зелений виноград.

Знак слави став ознакою ослави,
На прапорах змінилися кольори...
З героями разом у перші лави
Щури й гадюки вилізли з нори.

Нові слова і норми поведінки,
Стандарти інші — бо нова пора.
Стараються працівники пера
(Працівники друкарської машинки).

Вистрочують вони нові поеми,
Заливши повню сторінки газет.
А що було? Промовчимо про те ми:
Писали так, як нам велів батент.

Бо хто ж хотів дістати в серце кулю?
Кричати мусіли вождям «Ура!»
Але в кишені ми тримали дулю.
Не вірите? В кишені є дїра.

Авжеж, тепер ми пишемо щосили,
Паперу й слів нікому з нас не жаль.
Не спинимось, хоч як би нас просили.
Змагаємось завзято за медаль.

Ганна Черінь
Держава

Покаялись. У віршах «перестройка»,
Від серця відірвали партквиток.
Геть самовар! До чорта царська тройка!
А Пушкін хай живе. Він все-таки божок.

Відносно змісту — не трудіться даром.
Чим більше слів, тим краще для ослів.
Тим більшим нагородять гонораром,
Чим довшу нісенітницю наплів.

3—4 вересня 1991

Ганна Черінь
Держава

Веретенченкові

Іще одна болюча втрата —
Пішов поет услід зими...
Не стало друга в нас і брата...
Поетів справжніх небагато,
А без поетів ми — німі!

А він же справжній був і щирий,
Вітчизні присвятив життя.
І відлетів в далекий вирій
Назавжди вже, без вороття...

Він більше нас не привітає
З Великоднем, з Різдом Святим,
Так радісно, як тільки знає
На білім світі він один...

Проїшовши шлях трудний і грізний
До бажаних державних жнив,
До Незалежності Вітчизни
Він серцерадісно дожив!

Загомоніли Львів і Київ,
Дніпро, Десна і мрійна Рось!
Все те, чим жив, кохав і мріяв,
Тепер нарешті відбулось!

І ми простусмо все далі
До світлих весен, кращих днів.
Сіяють золоті медалі
На грудях наших змагунів.

Він бачив це! У сонця сяйві
Летить у всесвіт до зірок.
Слова жалю, можливо, зайві...
Зів'януть рештки пелюсток —

Та не зів'яне вічна пам'ять,
Поета праведні слова,
Його думки, його бажання —
Дар невід'ємний Божества.

1992

Столиця

Моя омріяна столиця,
Найкраща із усіх столиць!
Недаром же вона сто-лиця:
В ній сполучилися сто лиць:

І тих (на жаль, їх небагато),
Що хоч росли серед їмлі,
Повірили в Свободу свято
І стяг державний піднесли.

І двох гатунків наптріюти:
Той щирий, той — хамелеон...
Колишні роботи й секоти,
Що й досі їм Москва --- закон...

Безраді міліціонери
(Знов хтось з-під носа авто вкрав!)
І молоденькі мільйонери,
Експерти закулісних справ —

І з ними вроджені кокошки
Виходять поночі на старт.
Як розум, їх сукні короткі
(Про завтра думати не варт!).

Як мало матерів майбутніх!
Мутантів непоборний жаж...
Бо гірш від карбів п'ятикутніх
Корчі в спотворених тілах...

Заорана у зморшках грядка,
Печалі скорбної печать.
На лицях кам'яна загадка,
Яку нелегко розгадать —

Ну, хто ж вони, з якого поля,
Порвуться на чії ключі?
І саме їм вручила доля
Держави нашої ключі!

Оці глухі, інертні маси,
Що творять нації загал —
Що в них в думках? Невже ковбаси
Та гачі — їхній ідеал?

Де взяти сили думки й слова,
Громів і блискавки на них,
Щоб добрі зерна, не полова
Зійшли на сіяннях нових?

А тої сили конче треба!
Ні! Корінь наш не пропаде!
Нехай старе вже йде до неба,
Насіння зійде молоде.

Не ті, що ласі на ковбаси,
А ті, що спраглі до знання.
Їх світлі очі — дня окраса,
В них сяйво сонць нового дня.

Держава родить в творчих муках
Уми гостріші, ніж шаблі,
Щоб праці й розуму сполука
Кувала щастя на землі.

Надія вся — на юну зміну,
На перший незалежний цвіт,
Що нам прославить Україну
Навіки вічні, на весь світ.

18 грудня 1993

Експрезидент

В.Магасові

Готувались вибирати
В Україні й діяспорі.
Сперечалися завзято,
Від дебатів стали хворі...

Діяспора клекотала —
Кравчука взяла за сина,
А того не врахувала,
Що захоче Україна,

Як там піде підготовка,
Хто і що приобіцяє...
Сила сала, сила слова
Крає навіть і безкрас...

Скільки наших мрій пропало,
Полум'яних агітацій!
Скільки долярів упало
В скриньки, кошики і таці...

І програв наш гоноровий,
Куртуазний і любязний...
Срібний лисе наш чудовий,
Ти ж такий благообразний...

Вмів ти мову боронити —
Кожне слово, кожному...
Всім старався догодити —
І не догодив нікому!

Кандидуй же вдруге, втретє,
Будь з людьми, не йди окремо!
Так що ми твого портрета
На майбутнє збережемо.

1994

Друга річниця

Сьогодні святкуємо вдруге
Держави ясний ювілей —
Та струнами нервів напруга
Бентежно хвилює людей...

Огні вистають за Державу,
Що наша навіки по праву,
А інші упали в зневіру
І точать на себе ж сокиру...

Тепер їм нічого не досить
(А досі ж то досить було?!)
Земля рук робочих аж просить,
Щоб сіяли щастя, не зло!

Ну що ж, не завжди сонце світить —
На світі багато нещастя!
Боротись за все треба вміти,
Бо хто ж нам готове подасть?!

Погляньмо навколо: там повінь,
Там пеклом палає вулкан,
А там продріявлений човен
Відважно ілве в океан —

Даютъ собі раду народи,
І часто — в жорстокій борні.
А в нашу річницю свободи
Без крові і ночі, і дні.

Чому ж нам бракує терпіння?
Чому нам не досить добра?
Весняна пора — не осіння,
Це квітів — не плоду — пора...

Плекаймо ж ці квіти свободи,
Щоб з них зародили плоди.
Для цього любові і згоди,
І праці потрібно — завжди —

Бо важко свободу здобути,
Та легко згубити її,
Коли самогонні отрути
Своїм же готують свої.

Будуймо свою незалежність
Крізь бурі, громи і дощі:
Щоб втримати все, нам належне,
Не можна ховатись в куці!

Не здаймо позицій, не здаймо:
Нам Бог незалежність подав —
Тож прапор державний тримаймо,
Щоб він непохитно вивав!

серпень 1993

Залежна незалежність

Хитається непевно Україна,
Як немовля на ще кривих ногах.
Що сталося? Яка така причина
Паралізує наш державний змах?

Чи нарікати нам на присуд Долі?
Таж ми породюю ведемося з орлів!
Чому занепадають крила кволі,
Не долітаючи до вілних прапорів?

Я освятила в віршах Вячеслава,
Молилася колись на Сверстюка...
Ну що ж, за ними мучеників слава,
Але в політиці їх слава не така...

Політиків обкручують сусіди
(Студентів «ріжуть» злі професори!)
І шкутильгають наші інваліди,
І шелестять лірично Явори...

Заниділа нащадки предків славних,
Пігмеї ниють, мріями малі...
Немає в нас керманців державних,
Тому дрейфують наші кораблі.

Але гопак, що з нього насміхались,
Великий успіх в світі нам приніс.
То з ним вареники згібридувались,
І з них ми дістасмо бенефіс.

На них тепер і держиться держава:
Туристи люблять екзотичність справ.
Вареникам і гопаків слава —
Надійшим чинникам державних справ!

11/6/1994

Безладдя

Що робити? Де рятунок?
Голова — чи може шлунок
В нас тепер на першій пляні
У державнім балагані...

Є у нас Верховна Рада —
Конокрад до конокрада.
Ні законів, ні платформ,
Ні кордонів, ні реформ...

Ліворуч ми, праворуч ми,
Та від Кравчука — до Кучми.
Є в нас другий Леонід,
Ну, то й плакати не слід.

На нас діють сильні чари —
Їжі ситої краса.
Доти ми не яничари,
Поки є в нас ковбаса.

Мова вплигла в нас від звички,
Наче тісні рукавички.
Як надінемо нові,
Проясниться в голові.

Але все ж — у нас Держава,
А Держава — в світі слава.
Може тої слави світ
Наш осяє габарит?!
І покаже, як у люстрі,
Де наш розум, де наш устрій,
До яких пристати прав,
Щоб наш наріг не пропав...

Київ

Проміння снує візерунок,
Як сонце раненько встає.
Неначе майстерний малюнок,
Красується місто мос.

Дзвенять водогреєм майдани,
Доми поставали в рядок.
Цвітуть на бульварах каштани,
Сміються тюльпани з грядок.

Краса і зростання повсюди —
Іде Україна в світи!
А в місті найкраще — це люди,
Такі українці, як ти.

Дитячі розсміяні лиця,
Любов і привітність родини...
Київ — прекрасна столиця
Соборної України.

25 березня 1994

Альтернатива

Минуло трос літ — як три непевні кроки
Державности. Що ж дасть четвертий рік?
Які з того отримали «уроки»?
На що суддя Всевишній нас прирік?

Ото ж то й є, що це не ті «уроки»,
Що в школі підсовтській вчили нас,
А ті уроки, що урочать поки
На долю зла — як не крутись — ввесь час...

Стоїть індустрія. Нема чобіт і краму,
Нездатні схоронити урожай —
І пісню знов заводимо ту саму:
«Всецегрий Боже, ковбаси подай!»

Немов та ковбаса у небі десь літає
І манною на голову впаде...
Та в небі хмари й горобині зграї,
А ковбаси не водиться ніде.

Четвертий рік панує незалежність...
Панує тільки в підсвідомім сні.
Без меж розколихалася безмежність,
У рок-енд-ролл спотворені пісні...

Той рок-енд-ролл — танечна похоть сексу,
Підміна праці, розуму й діянь —
Безглуздя ланцюгового рефлексу,
Що в нас плюс магнітофонна твань.

Переіржавіли закопані таланти
В затросній плутонісмі землі.
Зростають з неї спиритні спекулянти
Усіх сортів — великі і малі:

Великі — в уряді. Безбожно й безсоромно
Обкрадене ще розкрадають щещит
Та закордоном гаряче й невтомно
Повчають діяспорний контингент:

Як треба Україну будувати,
Який на це потрібно капітал,
Як із сусідами зв'язки примати,
Щоб з ними в нас був спільний інтеграл —

А спільний може значить неподільний,
Принаймні що на перших сотню літ
А що із вами теж наш корінь спільний,
То помагайте нам знайти кредит

Щоб ми могли борги Москві сплачувати
Не тільки хлібом, салом і сльозами
Приймайте нас, а ми вас будем вчити
Ментальності, що вимудрили ми.

Як трапилось, що ми тепер — руїна,
Що раптом поїзд наш скоптився в рів?
Адже була багата Україна
На золото всіх знаних кольорів...

Дивуються у цілім світі люди:
Чого їм треба? Кажуть — «ковбаси»!
Та ковбаса без праці не прибуде,
Як не молись і Господа проси.

Тепер же парід наш покучмив Кучма
І покищо нічого не змінив.
Кравчук же був далеко кращій Бучма*
І лагідністю серце полощій...

Отож, ростуть у нас свинячі дикі ікла!
Не ідуть на розбудову, як не клуч,
Бо вже століттями до того звикли,
Щоб до роботи тав московський бич.

Виходить, треба з «центру» їм наказу,
Виходить, ждуть на ляскання бича!
Захворів люді на щеплену проказу —
І тале незалежність, як свіча...

Сусід північний в усміх шкірить ікла...
І що ж? Як не благодій людей і клуч,
Юрба знедолена в певом зикла,
Щоб до роботи захопив бич!

О, розчарована сердешна Діяспоро,
Підведена й обдурена стократ!
Чи ж не прийдеється забирати скоро
Клейноди і Державности мандат?!

Чи повториться знов прекрасне чудо
І вдарить людім у сумління грім,
І нас спасуть Ісус, Єгова й Будда
Втручанням і врозумленням своїм?!

Чи знову заговорить кров козацька
Відродженням давноминутих слав,
Щоб Бог вождя і вчителя зенацька
Такого, як Тараса, нам послав?

Та ні, не буде другого Тараса,
Ані Богдана, ні Петлюри в нас...
Нові тепер часи, та й інша траса,
Інакші війни в атомовий час.

І ми інакші — ми вже атомові,
Чорнобиль невідступно серед нас.
Хапасьмо за оборону мови,
Як утопаючий у морі за баркас...

Ніколи наша мова не загине,
Без неї ми б пропали без сліда...
Найкраща в світі, люблена, єдина
Держава наша, квона й молода...

Думками зайшими себе не мучмо,
Радіймо, діймо, поки ми живі!
Ну що ж, вітасмо вас, пане Кучмо!
Не знасмо, що в вашій голові —

Вам не потрібна теж безславна слава —
Адже без струн не грає інструмент...
Як сталось би, що пропаде держава,
То би пропав із нею й президент.

Поети, де ви? Скигліте, як мери...
І що ж тепер лишається робити?
Тепер для дії прийшла доба сталена,
І в ній потрібно жити, а не гнити!

20–26 жовтня 1994 р.
Флориди.

Бучма — відомий актор України

Четверта річниця

Були ніками гнані і голодні,
Гнітили нас ворожі сили змі.
Але джерела виверглись народні
З вулканів многострадної землі.

На чорноземних провеснілих нивах,
З відлунням у Зеленому Клину
І навіть у заморських переспівах
В ріку злилися струмені огню —

В Дніпро, що ніжно пригортає Київ,
Вітчимши нашої столицю і красу —
Аж до буйних херсонських вітровій,
Одвічно, з неосяжного часу.

Нам з неба тала Зірка — Незалежність —
А ми розгублені — і не віримо собі,
Що попереду золота безмежність,
Свобода дії і мрії голубі.

Відроджена, ще молода поява —
В чаду незрозумілих протиріч
Змагається напружено Держава
В калейдоскопі змінених облич —

В одних — обличчя, а ще в інших маска:
Заглянеш в очі, в серце — темнота...
Не досягає їх і Божа ласка,
Бо як в щору залізти до кропа?!

Але, як сонце переможно зрана
Осяє все, що кволе і бліде,
Свідома думка вирине з тумана,
Тоді з очей полуда пропаде —

Й, побачимо: та ж он зростають квіти,
Що переймають спадщину століть:
Своєю мовою вже вчаться діти,
Щоб Україну знати й розуміть.

Щорік міцніє постать України
В рядах прихильних світових держав.
Поборемо усі незгоди, зміни —
їх кожний в світі нарід відстраждав!

Недарма ж кажуть, що найперші кроки —
Найтяжчі й найважливіші в житті.
За нами вже чотири перші роки
Свої самостійної путі.

Нас проведе любов і творчий розум,
А головне — усіх єднання сил —
Крізь кожну перешкоду і загрозу —
На повну широчінь державних крил!

10 червня 1995

У Києві

Невже таки не сон це,
А яв, солодша мрії?
Це ж українське сонце
Й коханий Київ мій!

Щебече Голосіїв
Дзвінками голосами:
«Я твій незмінний Київ,
Той самий я, той самий...»

Та глушать рок-енд-ролли
З крикливих гучномовців:
— Не будем більш ніколи
Пиццати в мишоловці!

Нехай гримить гітара,
Торощить ваші гальма,
Що вам, батькам, як кара,
Для нас — любов глобальна!»

Та шелестять каштани:
«Не слухай їх, то діти...
Столітні ми — ті самі,
Іди під наші віти...»

Сидять старці при брамі
І простягають руку:
«Пізнала? Ми ті самі...
Полегли нам розпуку...»

Встають нові будови,
Вдягають чисті стіни...
Летять нові розмови
Степами України.

Встас Вітчизна гордо,
Крокує далі й далі,
Бере нові рекорди
І золоті медалі.

Нові зростають люди,
Нові в них будуть діти,
Що мову новобудів
Навчаться розуміти.

Він вже не раб Батийн,
Хоч поки не герой —
Мій незамінний Київ,
Той самий — і не той...

1994

Одвічне і нове

Йде Різдво пречисте
В зорянім намисті.
В нашім білім місті
Снігу смак.
Сніг — свята обнова,
Чиста, пречудова...
Місяця підкова —
Щастя знак.

Так було щороку
В ніч святу, високу.
Та з нового кроку
наш похід.
Правічні лямпадки —
І нові колядки.
Йдемо неоглядки,
Як єдиний ріг —

Це Різдво нове в нас,
Джерело спомог.
В нас державна певність,
З нами Бог.

1995

Перечитуючи Довженка

Довженка перечитую...

Слова несамовиті,
Слова, що в серце карбували крах.
Поранені тіла, шматками зшиті,
У битву знову йшли, переборовши жах.

Сліди криваві маками у житі
Цвіли під градом кулеметних злив...
Слова короткі, чорні, скупо вжиті...
Бо зрозуміло все, без зайвих слів.

Йшли на смерть понурі батальйони
(Пістолі ззаду додавали завзяття).
Синів козацьких гинули мільйони,
Щоб боягузам зберегти життя.

Йшли на смертну битву з ворогами,
Не знаючи як слід за що й куди.
Йшли, бо комісари вслід за нами,
Як повернешся — вмовкнеш назавжди.

І відігнали ворога за межі —
За перемогу дорога ціна.
Замовкли стріли. Вигасли пожежі.
Несміливо наблизилась весна...

Свобода! Вороги тепер в нас інші,
А ті, колишні — вже приятелі.
Досхочу ковбаси давно не ївши,
Ще меншими стають люди малі.

Та хоч-не-хоч — сусіди в нас ті самі.
Ті самі гори, ріки і поля.
Але в чорнобильській бездонній ямі
Безсмертна смерть — дарунок від кремля.

І тужиться трухлява та іржана
В вогні і колотнечі протиріч
Ще молода, відроджена Держава
З калейдоскопом змінених облич.

Не розбереш: обличчя то чи маска...
Заглянеш в очі, в серце — темнота...
Не досягне до них і Божа ласка,
Бо як в нору діратись до крота?!

Війни нема! Яке це справді щастя
Для соняшних, осяйних поколінь!
Зросте Вітчизна чиста і квітчаста,
І ти для неї в творчій труд поринь!

Ми працею поборемо хвороби,
А недіяльність — то найгірша з них.
Хай згине з серця навісний чорнобиль —
Найгірше із усіх потворних лих!

25 грудня 1994

Перемога

Війна, жорстока навісна вовчиця —
П'ять літ несамовитих божевіль...
І кров людська лилася, як водиця,
І бракло сліз, щоб облегчити біль.

Ми без молитви віддавали жертву
За батьківщину нібито свою.
Вмирали й знову воскресали мертві,
А потім знову гинули в бою...

Від крові багрянїли наші ріки,
Стерня столочена лишилася від нив...
Та вигнали напасника навіки
Й каліками вернулись до вгів,
Дітей-безбаченків і до дігів...

І страшно святкували перемогу,
Орошену сльозами як дощем —
І якось зажили — як мали змогу.
Рубцем болючим заростас щем...

Тепер війни нема. А вороги інакші,
Ті, що раніше спільники були.
Та в нас тепер серця далеко м'якші,
Забули, що було хто-зна коли...

Бо ж ми із ними спільно воювали
І ворога разом перемогли.
Тож поневолі ми братами стали,
Від мачухи діждавшись похвали...

Забути кривду? Нам не забувають!
У документах вигадана суть.
Хіба не бачите — за наше нас карають,
Борги фіктивні з шкірою деруть!

А ми чуже не можемо забути,
Ні вражу мову, ні столітній глум...
Їм віддаємо наші атрибути,
Красу літописів, козацьких дум...

Отямтеся! Відкиньте вражі пута!
Нам перемога — власне і своє!
Дорога довга, і тяжка спокута,
В ній щастя кожний сам собі кус.

5 червня 1996

Вата

Котяться хвилі,
Кладуться в скиби.
Птахи безкрилі,
Крилаті риби...

Без крил пташини?!
Таке буває!
Про ці дивини
Не кожен знає.

В житті найгірші
Безглузді мрії,
Крилаті вірші
Й безкрилі дії.

Критикувати
Усі ми здатні.
Як ноги з вати,
То й розум ватний.

Полову з житом
Безжурно сіють.
Вчать інших жити,
Самі ж не вміють.

Козацькі втуки,
Сини Тараса!
Де ваші руки?
Де ваша раса?

Чиї ж ви втуки
І як вас звати?
В вас ноги, руки
І мозок з вати.

25 жовтня 1994

Язикатим патріотам

Як мозок пухне від ідей,
Постав мірильник дій:
Не посилаї на смерть людей,
Як сам не йдеш у бій.

9 травня 1996

Київським поетам

Вітаю вас, брати — поети,
З півкулі через океан!
Шкодую, що нові декрети
Перевели вас в хирний стан —

На іншу плату, інші чинші —
Й самі тепер ви стали інші:

Відроджені, вільніші, ширші,
Підкріплені міцним вином...
Такими ж стали ваші вірші,
Перевернувшись вверх дном —

Бож імена, події, дати,
І погляди, і кольори
Доводиться тепер міняти —
Усе ногами догори...

Переплелись в хиєрнім пасьмі
Вітчизни вільної сити,
І хоч живуть у Кончі-Заспі*,
Не конче заспані вони.

20 серпня 1993
Київ

* Конча-Заспа — лісиста місцевість при Дніпрі, 30 км. від Києва — місце відпочинку письменників.

Діяспорі

Розсварена амбітна еміграціє,
Що півстоліття ниділа в імлі,
Шукаючи свою мету і рацію
І місце у підсонні на землі —

Меценаси, магістри самозвані,
Заїки — прелегенти різних свят!
Схиляюся тепер я перед Вами
За те, що так корила вас стократ —

Бо ви лишались вірні Україні
І проти фактів, статистичних цифр
В її свободу вірили рутинно
Під музику бандур, гітар і цитр.

І от — коли Батьківщина воскресла —
Дрейфус наш державних корабель,
І нікому узять кермо чи весла
І провести його між гострих скель —

Коли не знають там ціни свободи,
Коли керус мозком апетит,
То наша діяспора в цім походи
Стійкіша за непевний плавбісцит.

Стара, заморена тяжкою працею,
Скупа — і щедра — наша еміграція
Щедруючи, щедрила день-у-день,
Зітхаючи, витрушує з кишень

До цента цент,
Доляр до доляра
(Втрачаючи процент!)
Щоб неба й нив яскравість кольора
Не заплямив небажаний фермент.

Розсварена, амбітна еміграція,
Що й в Баунд-Бруку* ще сварки веде, —
Їй віддаю поклін і повну рацію
За те, що і ніколи, і ніде

Не відрікалась мови й Батьківщини,
За що обділена висотами посад —
І дочекалася ясної зміни!
Хоч пізно вже вертатися назад,

Але не пізно словом і доляром
Вітчизні помагати в час змагань.
Адже і наш порив палав негаром
І нас привів на переможну грань.

Розсварена ідейна еміграціє!
Тобі складаю знов низький поклін,
За те, що в нас тепер стабілізація,
Безплідним колотнечам навзамін.

Листопад-грудень 1994

* Bound Brook — почесне кладовище української діаспори в США

Сьогодні

Як живете, любі країни,
Як живете в своїй державі?
Ще чекаєте з неба манни,
Обминаючи діри трухляві?

Скільки літ ще треба чекати,
Щоб відмовитись від скиглячки?
Треба власне життя будувати,
Не чекаючи на подачки.

Не досягнення, а провали...
Кажуть — «масте те, що масте...»
Як роками на все нарікали,
Так ще гірше й тепер нарікасте...

Робітник пропадає без праці,
Замерзають студенти в бараці.
А компютерні півспекулянти
Розвивають успішно «таланти».

Писарці не витрачають претенсій,
Ветерани сумують без пенсій,
А міністри малих компетенцій
Не кінчають коротких каденцій.

Як це так, що державна мова —
Упосліджена, ПОВЗУНКОВА!

А російські чужі дурниці
Залили українські крамниці!
Всюди російські книги й програми,
Українські ж — важать на грами.

Безпорадні, безвольні і далі,
І нічого в біді не порасте.
Депутати у Раді нездалі?
Люди!

Та ж ви таких вибираєте!

Ви ж на вибори вільні ішли,
Вами вибрані депутати.
А якщо вони вас підвели —
Ви не вмiсте їх запитати?!

Ви на місці: ні соб, ні цабе...
Несерйозні, безпомічні діти.
Це так, ніби самих же себе
В лице власноручно бити!

Там, де сіються чорні чвари,
Згоду налагодити важко.
Дехто вже мітється в яничари,
До сусіда в стару запряжку...

Отже підлі підземні терміти!
Ви б хотіли Державу струїти?!
Але є справедливість на світі,
Що розірве і ваші сіті.
В світі визнано:

Є УКРАЇНА,
Рівноправна з усіма країна!

Квітень 1996

Як довго ми, вимолоюючи слізно,
Мов жебраки, блукали під ворітьми...
На вірність присягаючи Вітчизні,
Складали їй найкращі риморитми.

Коли ж зоря розбила темінь ночі,
Розкрилась брама волі і краси,
Вітчизні треба не величних віршів,
Але долярів, авт і ковбаси.

Недієздатні: колесо без осі,
Безуха голка, древецько без мітли.
І хто вони — самі не знають досі,
Не знати, чи ї дізнаються коли...

Там від страху іти землею турсько:
А що як знов відродиться «Союз»?!
На всякий випадок, ми україно-руські,
Наш нарід ще в СССР загруз...

Потрібно взяти молотки і кайла,
Прорватись в перші лави напролом!
Та що pomoже вічним нарікайлам,
Що плачуть за утраченим ярмом?!

Волають «Пробі! Дайте манти з неба!
А з неба ж падав атомовий град...
Давайте гроші, а пораг не треба,
Ми можем обійтись без пораг.

Допоможіть втікати з України,
Вбиральні чистити в Америці візьміть,
А діяспора хай бере свої доктрини
І замість нас сюди полізе в кліть.

Ви, що отак чекали повороту,
Вертайтесь, закасайте рукави!
А ми в Америку підемо на роботу,
Щоб стати багачами, от як ви.

Та ж не вернетесь ви, про це вже забувайте,
Хібащо як туристи, як пани.
Отож помовкуйте і нас не дуже лайте,
Фашистської не збувшисья вини.

От ми боролися разом, з цілої моці,
З народом «руським» в з'єднаній «страні».
А ви — фашисти, бо на іншим боці
В «Отчественной» пробули війні.

1996

Родина

На світі найкраще — в любові родина,
Що серцем, чуттям і думками сдина.
В ній батько і мати, і доня, і син,
Бабуся й дідусь — первородці родин —
Уже і сивенькі, зачасто й слабенькі,
Але найдорожчі — бо рідні-рідненькі...

Як любо вернутись додому з роботи
До милої жінки, що вийде навпроти,
До втішних дітей, що на тата чекали,
Картинку йому цілий день малювали.

Родина тобою пишатись готова,
Невдачу твою зрозуміє з півслова,
З тобою пожуриться, може й заплаче —
Від того полегшає горе, одначе.
І все промине, всі незгоди з журбою,
Коли невідступно родина з тобою.

І с кому дати різдвяний дарунок,
У відповідь — вдячності щирий цілунок...
Хочби той дарунок не був і коштовний,
Він тим дорогий, що від серця, любовний...

Як любо в родині своєю рідну мову
в колядці плекати на Свят-Вечір знову —
О, мова джерельна, моя рідна мова!
В родиннім теплі розквітаєш чудово!

Найкраще на світі — в любові родина,
Що серцем, чуттям і думками сдина!
Як згода в родині, то згода в громаді:
Дорослі і діти не сваряться, раді!

У згоді родинній на користь Держави
Виводить родина об'єднані лави.
Бо кожна одна українська родина --
Це ланка, що з неї росте Україна!

І буде нам радість, і щастя нам буде,
Коли українці з'єднаються всюди.
Велика земля і велика Родина —
Твоя і моя

УКРАЇНА!

15 листопада 1994

Заповіт

Ні, я ще не збираюсь умирати,
Та знаю, що колись прийде мій час,
І буде вже запізно записати
Своє бажання у останній раз.

Не хочу я величної споруди
Серед розкішних мармурових див,
Ні пам'ятника, щоб вагою груди
Мені в тісній гомівці пригавив.

Своє життя я переллю в природу
І квіткою десь в полі проросту.
За вірність Україні нагороду
Прошу я невелику і просту:

Поклони кам'яні мені немилі!
Мого життя призначений кінець
Хай увінчас на моїй могилі
Держави синьо-жовтий прапорець.

5 грудня 1994

Іван

Іван збудував прехорошу хатину
На самім першечку гори.
Не треба йому ані плоту, ні тину,
Нехай стережуть явори.

При хаті вродились дві яблуні й груша
І трійця берез, і сосна.
Іван поливав їх, як жалила суша,
Щоб рясно розквітла весна.

«Ще рік — і можливо зародять плоди нам, —
Іван міркувать почина...
Тоді до господи знайду господино —
Вже с на приміті огни».

Ні зідси, ні зідти нараз землетрусом
Ковинула хатину земля...
Чіплялась хатинка обламаним брусом,
Розкидало руки гілля...

Вернувся з роботи, аж змокла сорочка —
Полов у долині свій лан...
Немає хатини, немає садочка,
Зостався один лиш Іван...

Поранена грушка боролась всіляко
За ще молоденьке життя...
Листок за листочком конаючи плакав...
Та шкода -- нема вороття...

І що ж? Нарікати? Шукати відплати?
Податись кудись без пуття?
Ні! Позичку взяти, наснаги набрати
Й нове будувати життя!

«Знайду добру працю, здобуду я зброю —
Та ж війшов живим в цім бою!
На цім самім місці ще кращу збудую
Добротну оселю свою!»

27 квітня 1996

П'ята річниця

«А все ж вона крутиться...»
(Галілео Галілей)

П'ята річниця — і вірш мій вже п'ятий,
На хрестовині Вітчизни розп'ятий...
Я би хотіла такий вірш створити,
Щоб в нім слова засміялись, як квіти,
Так, наче київські славні каштани!
Досить жалю, нарікань та омани!

От би створити гарні цитати,
Щоб, як находить річниця нова,
В День Незалежності знову читати
Радісні, горді, величні слова!

Отже, п'ять років... Колись п'ятирічки
Хоч і конали, тягли в силу звички...
Ну, а тепер перемог досягли?
А чи порядок в нас буде коли?!

Все ще доляри, все ще ковбаси...
От якби добру яку новину!..
Уряд за все нарікає на маси,
Наріг на уряд складає вину...

Тільки б на когось складати вину!
Так і ведуть свосрідну війну...
Досить затяту, хоч і без зброї,
Хоч і не жертви, але й не герої.

От якби наша окрилена мова
Нас об'єднала — було б так чудово!
Діти росли б та навчали батьків
Край свій любити, і мову, і спів.

Вірю: пора ця щаслива прийде,
Сонце любови над нами зійде —
Праця і згода, й зіркий провідник.
Є Україна — і буде повік!

Розділ третій

З аргентинських віршів

Аргентині

(експромт)

Я вітаю пишну Аргентину!
В ній знайшла таке багатство тем...
Осінь тут іде весні в заміну —
А мені приснився чернозем...

Де ж тут спільний віднайти знаменник
Під смаглявим сонцем на лиці?
Але й тут вместилися наш вареник
І смакують наші голубці...

Люди різного звання і рангу,
Щось подібне, а часом не так.
Аргентину визначає танго,
Україну вслаблює гопак.

Кольори блакитно-білі... Гей бо,
Серед них є жовте й голубе.
Пишний квіте сейбо, а присейбо
Соняшник не гірший від тебе!

Мальовничі ріки та озера...
Гварані дають мені жалю...
Аргентино чарівна, Те қієго,
Україно — я тебе люблю!

Вірш зачитано на виступі в Інтернаціональній святі Книги
в Буенос-Айресі, в квітні 1995.

Сейбо — національний квіт Аргентини.

Гварані — автохтонне населення, на жаль, майже винищене
завойовниками.

Те қієго (есп.) — Я тебе кохаю.

Амбасада

Амбасадором України в Аргентині й Чіле,
Вікторові Пащуківі присвячую

В столичнім центрі Аргентини,
Поміж барнситих прапорів,
Державний прапор України
Блакиттю й золотом розцвів.

А так недавно, ніби вчора,
Не визнавали в світі нас...
Радіс горда Діяспора:
Прийшов на зміну слушний час!

І є в нас власна Амбасада —
Для когось може і досада,
А нам — підтримка і розрада,
Культури нашої розсада.

Тепер вже знає Аргентина,
Що українська в ній клітина.
І невідлучно серед нас
Всесвітній Батько наш — Тарас.

Увіковічений в граніті —
Наш Амбасадор в цілім світі.

29 квітня 1995

Hornero

*В Буеносі, у центральнім парку,
Виріс пречудовий монумент:
Увійшов під величаву арку
Український соняшний поет.*

*На веселій кучерявій площі
Не якогось князя чи царя,
В бронзі втілені нетлінні мощі
Нашого поета — кобзаря.*

*Наша перша в світі амбасада,
Що навіки всіх єднає нас,
Наш рятунок, віра і розрада —
Наш Шевченко, рідний наш Тарас.*

*І немов гостинности окраса,
Птах маленький, аргентинський див,
Під рукою в нашого Тараса
Вже своє гніздечко намостив.*

*Саме тут, і вже ж не без причини,
Оселився й до Тараса звик
Цей пташок, емблема Аргентини,
Цей «орнеро», приязний пічник.*

квітень 1995
Буенос-Айрес

Нотеро («Орнеро») — національний птах Аргентини. В перекладі з еспанської означає «пічник». Так його прозвали, бо його гніздечко формою нагадує пічку. Він вимостив своє гніздечко під рукою Тараса, і хоч його зганяли, він повертається й будує нове гніздо...

*Вірші, як такі, не мають віку,
В них слова, що вічно молоді.
Заберуть літа любов велику,
Відпливуть, як хвилі на воді...*

*Але все ж, співаючи без мови,
Вип'ю я всі промені з життя
І віддам снагу моєї крові,
Щоб здобути знову вороття —*

*Щоб зродитись деревом чи квітом,
Знов поетом бути і без слів --
І когось у всесвіті зустріти,
Хто б мене нарешті зрозумів...*

3 квітня 1995
Ель Тігре, Аргентина

Безкрилля

(чекаючи на візу в Бразилійській амбасаді).

Коли в почекальні безокиї
Твоя висихає снага,
Порушивши зморений спокій,
Почуєш зненацька: «Ага!

Тебе тут безвихідь зловила
В своє павутиння тенет,
І вирватись просто несила,
Бо вже твій закреслено лет.

Тож шкода вже марно чекати,
Щоб крила ізнов відросли,
Бо ти і не мав їх, мій брате —
Признайся: чи мав їх коли?!

Людина — не птах, і безкрила
Наземно проходить свій шлях,
І вже перед смертю, безсила
Про крила жалкує в сльозах...

6 квітня 1995
Аргентина, Буенос-Айрес

— — —
Йдемо... А нагорі щомиті
Хмари, безпорадниці в бігі,
З димарів закурені, немиті
(Як часом дівчата молоді...)

Небо усміхається блакитно.
Ще трава зелена, та не та,
Бо нечутно, тихо, ледь помітно
Йде полями осінь золота.

І здається, що услід за нами
Половіє небо полином,
І квилить тужливо над полями
Журавель з поламаним крилом...

Піснею осінньою я плачу
(Журавель своєю, а я — своєю...)
Вже його я більше не побачу
В цім предивнім золотім краю...

квітень 1995
Аргентина, в преріях

Білотелесі евкаліпти,
Солодких пахоців дурман...
Лиш притулитися, — і влип ти
В розпавутинений туман.
Без жодний мрій, бажань невтішних,
Нікому не потрібних дій,
Завдань незроблених колишніх,
В уяві створених твоїх,
Оті примарні евкаліпти —
Твої прогаяні літа.
А вітер поспішні посткрипти
Вичитує з мого листа.
А попереду мріють пальми,
Гадають здивувати нас!
Їх розчаруємо на жаль ми:
Уже вас бачили не раз.

Квітень 1995

Високі сосни при дорозі
До неба прагнуть дорости.
Покиньте! Та ж ніхто не в змозі
До злуки з небом досягти...
Бо кажуть — неба і немає —
Це просто безмеж в висоті
Чи просто видиво безкрає,
Як сон в короткому житті.
Самітні сосни, вас нам шкода:
Яка в житті у вас мета?
Навколо буря і негода —
Яка гнітюча самота!
А сосни кажуть: «Нам не сумно,
Нас троє — не самотні ми.
То в вашім місті тісно й шумно,
То ви самотні, як в тюрмі».

Квітень 1995

Береги

На припоні, як коні, яхти.
Чорні круки, мов вилізли з шахт.
Скільки воронів, скільки їх — ах ти,
Стільки, скільки тих яхт.

За надумані рими пробачте,
Якось в голову влізти самі.
Посідали ворони на мачти,
Перекраювши небо крильми.

Квітень 1995

Коріння

Трава шовкова, соковита,
Душі мосі емеральд.
І небо, хмарами сповите —
Спочинеш тут від всяких сальд.

Та не вгамують сині далі,
Ні квітів розкіш у степу
Біль невигойної печалі —
За мною в кожну йде тропу

І палить спогадами серце
За тим, що я вже не верну —
Бо я влилась в чуже озерце,
Врослась корінням в чужину...

7 квітня 1995

Частіше заглядаю у минуле,
Перевіряю почуття і пам'ять:
Чи зберегла, чи досі не забула
Я рідних слів барвінкову незам'ять?

Чи подих чебрецю в тумані зник
В заплетенні чужих смаків і звичок?
Розлучена з Вітчизною навік,
Я лиш маленька ягідка з порічок.

На добровільнім вигнанні тут я,
В Вітчизні я буле б уже чужою...
Вітчизно! Недосяжна, як зоря,
Далеко за високою горою...

1995
Аргентина, в дорозі

Забрела в підсвідомість гумка —
Геть звіти, геть!
Не роби з мене недоумка,
Я не твій кметь!
Хочеш в темну безвість завести,
Де нема ані ритмів, ні рим,
Ні обов'язків, ані чести,
Лиш одверто-стихийний нестрим.

Я не хочу такого хаосу.
Позолота, не золото в нім.
Може хочеш розхристану й босу
Залишити в безладді своїм?

Безконтроля — яка ж це відвага?
Гармонійність — моя мета.
Як порушиться рівновага,
Замість світла впаде темнота.

І земля затремтить в землетрусі,
Розіллється лавини вогонь...
Справедливість утримує в русі
Всесвіт силою Божих долонь.

Тож перо гарячковістю вчинка
Не порушить баянсу брил.
Я також невеличка частинка
Світової гармонії сил.

квітень 1995
Буенос-Айрес

Що за хмари, сірі нечупари,
Що не можуть вмитися від бруду!
Спалахнули хмари, як стожари,
Але я гасити їх не буду.

Назбираю жменями каміння...
Все, що є, переживу, відбуду.
Кам'яного наберусь терпіння,
А зате з очей здіюму полуду —

Промовчу, хоч повне серце крику,
Бо ніхто мене і так не вчус.
Той, хто кривду витерпів велику,
Не кричатиме про неї всує.

квітень 1995
Аргентина

Зелені риби в червоній хмарі

В червоному озері хмар
Зелені заплутались риби.
І такий розгорівся пожар,
Що його й погасить не могли би...

Я хотіла в тих хвилях плисти,
Але треба для того рибою
Бути, чи пальмою побіч рости...
Більш такої картини не здибаю!

Тільки пам'ять її змалює,
Збереже всі нюанси фарб...
Поглядом на прощання цілує
Око моє цей покинутий скарб...

квітень 1995
Аргентина

Надулись кущі їжаками,
Настромлюють дощ на тернини.
Хотіли б побігти за нами —
Або — щоб лишились ми з ними.

Нам ніколи! Їдемо далі.
Ми все забираємо серцем:
І ці натюрморти тривалі,
І сейбо над сивим озерцем,

І хмари, насуплені чорно,
І грім, що погрози гуркоче...
Все це промине неповторно —
Воно повториться не хоче...

Квітень 1995
Аргентина, в дорозі

Корови на полі, на волі,
Ніхто їх отут не пасе...
Красуні мої білочолі,
Травичку скубуть, та й усе...

Про що ж розмовляють корови,
Хитаючи головами?
А шкода, що тої розмови
Не зрозуміти нам з вами...

Можливо, про смак конюшини
Або й про бика — медаліста...
Живі, самотворні картини
Незаного імпресіоніста...

квітень 1995
Аргентина, в степу

Хвости коров'ячі і роги —
Це все, що видно нам з дороги...

А що б сказали «модерністи»,
Якби могли в це авто сісти?
Воно би їм набило гулі...
Чи написали б вірш?

А гулі!

Ох ви, дітиська лисолобі,
Покиньте бавитися! Пробі!
А щоб були живі й здорові,
Читайте вірші цій корові...

Як любо в далекі простори,
На тисячу й пів кілометрів
Летіти повз хащі і гори
В обійми розкрилених недрів!

Як розмах береш грандіозно
І мчиш у нестримному русі...

Нащо ж так помпезно й занозно?
Нас просто везуть в автобусі.

квітень 1995
Аргентина

Дерево мережане,
Від дощів збережене,
Росами умите,
Сонечком облите...

Для кого воно росте,
На кого чекає?
На злу бурю. Та про те
Покищо не знає.

Що ж бо то на небі діється?
Місяць шукає зорі.
Зорі ховаються в хмарах
І крадькома цілуються.

Чому про небачене мріємо,
А потім за втраченим плачемо?
Бо мріємо, поки побачимо,
А втрачимо —

нічого не вгіємо...

Пропало... Мабуть так призначено.
Шукаймо нового і мріймо!
Вернути не можна, що втрачено,
Нове закликає надійно.

квітень 1995
Аргентина

Найтяжчим є — умирати
Без користі жодних ознак:
Прожити життя — і не знати,
Що треба було не так.

Це підсумок пізній. А шкода!
Що ж, треба було не так...
Прожито життя.

А виходить —

Не так!

Ну а як же, як?!

квітень 1995
Аргентина

Хмари нависли чорно:
Бути рясному дощу!
Хтось прогрімів потворно:
— Далі я вас не пущу!

Та не лякає нітрошки
Вітру зухвалого рев,
Що налетів і сколошкав
Кучми зелених дерев.

І не злякалася прецінь
Пташка завзята мала:
Видно, в такій небезпеці
Вже не один раз була...

Зібравшись разом, три соснини
До неба пнуться в височінь.
В степу кругом ані людини —
Яка гнітюча порожінь!

Шепочуть сосни: — Нам не сумно!
Он люди товпляться в тюрмі...
Юрбою жити нерозумно.
А ми утрьох, ми не самі.

квітень 1995
Аргентина

Пальми стали по двос, по трос,
Розмовляють...
Головами паплатими хитають,
Щось і про нас питають...

Вони ж від сосен окремо:
— Ви нам не рівня!
Ми більше проміння беремо
З Божого дивня!

Ох ви, пальми, які задаваки!
Таж від шпильок не кращі в вас віти!
Справді ви королеви ніякі,
І нема вам від чого чманіти!

Хмари пасуться мирно
По синій небесній травиці.
Вказують напрямом вірно
Сосен зелені правиці.

Тяжко зітхають простори,
Сивим туманом сповиті:
Скоро людина їх зоре,
Змусить пшеницю родити...

Прийде з тим галас і лихо,
Рейки, бетонні споруди...
Глибоко, тужно і тихо
Дихас степ на всі груди...

квітень 1995
Аргентина. В степу

Лосось

Супроти течії пливе лосось
Туди, де народивсь на світ.
І ми змагаємося ось
До рідних батьківських воріт.

Снага остання нас жене
Через підступний катаракт...
Скоріше, поки не мине
Життя короткий тракт.

Мерщій! Бо вже гряде зима!
Подвоїв кроки, легве вспів...
Але немає вже батьків,
І батьківських воріт нема...

Кабель

*Кабель на вантажнику везуть...
Щось із нього вродиться мабуть:*

*Може телевізор чи припон,
Може і до когось телефон...*

*Може ним в простори голубі
Я свою любов пошлю тобі.*

Квітень 1995
Аргентина

Юнак читає вірші

*В автобусі юнак читає вірші.
Що ж тут такого?*

*В цім є певний знак:
Від віршів у людини очі ширші!
Читає вірші їдучи юнак.*

*В автобусі юнак читає вірші...
Юнак, а отже думає інак.
Чомусь узяти на дорогу вирішив
Маленьку книжку віршів, як-не-як.*

*Юнак читає вірші по дорозі,
Про що б воно у світі не було.
Хто любить вірші, той для себе в змозі
Змінити на добро щоденне зло.*

*Словами грає пісня водограїв,
Складає ритми на юнацький лет...
Для нього написав,*

для нього серце краєв
Якийсь поет.

квітень 1995
Аргентина

Лісовий концерт

*Присвячую цей вірш нашому
любому маєстро Альберто Лісі.*

*У стрункім, голками чуйнім лісі,
Пахощами сповненім ущерть,
Грав із молоддю Альберто Лісі
На змагання з птахами концерт.*

*Прохолодна пісня лється в груди
Срібнострунним радісним дощем.
Слухають птахи, дерева й люди
І кричать «Маєстро, браво! Ще!»*

*Він хоч Лісі, не зовсім ще лисий —
Кучерявий серцем, юний сам.
Він смички, нагострені, як списи,
Скерував у саме серце нам.*

*Він сягав смичком вершини Андів,
То як голуб, то як грізний лев...
Покорив усіх своїм гліссандо,
Тангом увивався між дерев.*

*Симпатичні українські риси —
І всевладна музика жива —
Той Альберто, наш Альберто Лисий,
Наша рідна слава світова.*

Квітень 1995
Каріло, Аргентина

Берізка

Анні-Марії й Миколі Л.

*Бачу я берізку, легве зриму
Між столітніх мовчазних колон.
Роздяглась уже вона на зиму,
Щоб зануритись у довгий сон.*

*Буде колихатись і гріматити,
Снитимуться їй туманні сні,
Поки не вдягне зелені шати
На наказ веселої весни...*

квітень 1995
Аргентина

*Весело було на чистім полі,
Танцювало зілля і трава...
Раптом виросла на видноколі
Хмаровищ армада вітрова.*

*Дощ полився буйно і безжально,
Розігнав із виплавів качок.
Грім стріляв наосліп вогнепально,
Заливав луки за кроком крок.*

*І спинився на межі раптово —
На якійсь невибраній межі...
Вмиті пампаси — яка онова!
Де ж поділись межі — рубежі?*

*А щасливе сонце, де не гляне,
Бачить у природі перемир'я.
А за те, що хмари неслухняні,
Вітер їх пошматував на пір'я.*

1995, квітень.
Аргентина, в дорозі

— — —
Між собою всі породи змішані —
Дерева огрядні, крутолобі...
Від простуди я лікуюсь віршами
(Помогають не мені, хворобі...)

Їдемо побитою дорогою,
Авто гецає у яму з ями...
Щось мене приморює знемогою,
Мов побите тіло нагаями...

Але чим же нові землі міряти,
Якщо не ногами та очима?
Вченим книгам не все можна вірити...
На все в світі є своя причина.

Тож причина є і на мандрівку,
І на те, щоб заболіли ноги,
Щоб вернутись у свою домівку
Без жалю, що вже кінець дороги...

квітень 1995
Аргентина

Надхнення

Небезпечна вигадка — надхнення —
До поетів лебедем пливе...
Муза допомагає нам, як няня,
Звідкись слово нам дає нове...

Часом цілий вірш, а часом слово,
Лиш одне — вартніш, ніж цілий вірш...
Часом щось підкине й безголово —
Отже, уважай на те — й не більш.

Як зумів, отак і зрозумів,
Бо поет також і винахідник.
Цей знайти уміє проповідник
Щось нове із тих же самих слів.

Квітень 1995
Буенос-Айрес

Самолюби

*Я самолюб. А хто ж себе не любить?
Та ж цілий світ — то самолюбів клоуби!
Але в секреті держить самолюб,
Що він таки собі самому люб.*

*І божаться фальшиві альтруїсти,
Що справді всіх хотіли би заїсти,
Що дуже лагідні вони, не самолюби...
Так, так, голубчики: трубіть у труби!*

Квітень 1995
Буенос Айрес

*О, Музо дорога, не шарпай серця. Гогі!
У нім нема нічого вже й на споді.
Немає слів, немає рим, метафор —
Нащо й писать — хіба на шахер-махер?..*

*Тож не роби із мене графомана,
Щоб вурдились не вірші, а омана...*

*Я не знаю, чи сумую,
Чи ридаю, чи сміюсь.
Я нікому не звітую.
Не підкорююсь комусь.*

*Оця невизначеність так, вона
Все ж значення ознака:
Бо я весела, я сумна —
Всяка...*

*Я вже тепер як сновига.
Це ж їдуть дерева, не я.
Далека як мрія, Фльорига —
За нею вже скучила я...*

квітень 1995
Аргентина

В аврі ніжності, любові й доброти

Поезія Ганни Черинь — явище в українській емігрантській літературі винятково цікаве і оригінальне. Однак входження її в загально-український літературний контекст відбувається важко і навіть натужно, незважаючи на те, що протягом останніх п'яти років в Україні побачили світ кілька її програмних книг, в тому числі великий віршований роман «Слова» (К.: «Оберіг», 1991). В чому тут річ? Чому злиття двох річищ української літератури виявилось таким складним і тривалим?

Причин, як нам видається, тут кілька, однак найважливіша з них та, що творчість літераторів-емігрантів зорієнтована і мовою, і емоційним тоном «не на входження у новий світ, а на втрату старого й невлаштованість у новому» (за Марком Павлишиним). Ганна Черинь розуміє це набагато краще ніж будь-хто інший з її колег-літераторів. Ще в 1965 році вона писала: «Еміграція ще може в тій чи іншій мірі пристосуватися чи асимілюватися, але еміграційна література — ніколи, бо тоді вона б перестала бути літературою українською, а стала би невиразним конгломератом. Отже, еміграційна література постійно перебуває в стані нездужання, не-пристосованості й кризи. Це так би мовити, її природний стан», і з цього положення слід розглядати все, що створили письменники-емігранти до нинішнього часу.

Звичайно, потрібен тривалий час для того, щоб відбулося остаточне злиття діаспорної та материкової літератур. Здається, Ганна Черинь готова чекати на нього без зайвого поспіху і сум'яття. А ми тим часом трохи пильніше придивимося до її поетичного доробку, адже саме в царині поезії вона чи не найсильніша.

Уже поява першої поетичної збірки «Крешендо» (1949) принесла їй заслужене визнання і забезпечила високе реноме серед найширших читацьких кіл. Про поезію Ганни Черинь добре слово сказали Улас Самчук, Борис Олександрів, Богдан Кравців та інші відомі письменники. Згодом вийшли друком такі її книги як «Чорнозем» (1962), «Вагонетки» (1969), «Травневі мрії» (1970), «Небесні вірші» (1973), «Зелень моря» (1981), «Квіти добра і зла» (1991). Вони висунули авторку в число провідних

* Роман видано вперше в Торонто в 1980 р. і передруковано в Києві в 1991 р.

поетів української діаспори і забезпечили їй чільне місце в історії розвитку становлення української новітньої літератури, поряд з такими першокласними поетами як Борис Олександрів, Олекса Веретенченко, Тодось Осмачка, Віра Вовк, Леонід Полтава та інші.

І ось перед нами нова збірка поетеси з такою промовистою, простою і водночас величною назвою «Держава», до якої увійшли вірші останніх літ і деякі «розгублені» твори, як це зазначено в примітках. З великого творчого доробку авторка вилучила гостру сатиру, маючи намір видати їх окремим виданням, включивши у збірку тільки деякі «півдитячі вірші», які, безперечно, будуть цікавими і для дорослого читача, та твори, просвітлені м'яким і колоритним українським гумором.

Архітектонічна побудова «Держави» добре продумана і гармонійна. Складають її три розділи-цикли «Сонце, квіти і люди», «Держава» та «З аргентинських віршів». Все у цій книзі пов'язане із становленням нашої молодшої держави, її проблемами і утвердженням у світовому співтоваристві.

Може скластись враження, що книга надто заповлітзована, і переважає в ній публіцистичне, а не ліричне начало, як це було в більшості попередніх збірок поетеси. Це авторка пояснює так: «А чи не буває ліричної публіцистики або публіцистичної лірики — таку часом називають громадською лірикою... Ми живемо в наснаженій щастям і боєм час, і все наше особисте життя пов'язане з долею Вітчизни. У моїх віршах відбита новітня історія Держави, від Чорнобиля і проголошення Незалежності до сьогодення і П'ятої річниці. Україна, наша незалежна Держава, завжди була мрією мого життя. Червоною ниткою проходить ця мрія через усі мої книжки, йде вона і через цю нову. Я свято вірю в Державу! Вона стоїть незрівняно вище політичних кон'юнктур, міщанського пристосування, ковбасних інтересів. Вірю в неї міцно. В моїй душі вона ніколи не зів'яне!»¹

Концепція держави у системі художньо-образного і суспільно-політичного мислення поетеси — поняття широке і неохопне. Це не тільки стали географічні кордони, сильна економіка і високий міжнародний імідж. Держава — це й щасливі люди, незахмарене сонце і справжня висока любов. Саме тому в структурі нової збірки так багато віршів, що відбивають внутрішній світ людини і велич навколишньої природи. Є поміж них і справжні художні знахідки, як от:

Вігльиває на вітрилах літо
У незнані мандри, в галечинь...
Ще медовий келих не допито,
А вже смутку осідає тинь.

Ще пташки щебечуть на все поле,
Бо зима далеко — не біга...

¹ Лист до автора цих рядків від 18 червня 1996 року

*Осінь розглядається навколо,
Свіжа і принадно молода...*

(«Рання осінь»)

Все у цій книзі зводиться врешті-решт до людини і все пропущено крізь призму гарячого серця. Адже й держава створена для нас, а не навпаки. Саме тому, як своєрідні силові поля, які утримують композицію книги від розпаду, і наповнюють її вагомим внутрішнім змістом існують тут вірші інтимного звучання:

*Посуха любови спустошує ріки...
Є мед в поліні...
Невже я тебе полюбила навіки?
Здається мені!*

*Чому я кохаю? Не знаю, не знаю!
Горю й не згорю в вогні,
Бо я захотіла пекельного раю,
Здається мені...*

(«Посуха любови спустошує ріки...»)

Вибагливий читач, безумовно, отримає неабияку естетичну насолоду від більшості поезій нової збірки Ганни Черинь, які вона так дбайливо плекала протягом останніх п'яти років і прискіпливо добирала до цього масштатичного видання. Рука професійної поетки, що виробила свій неповторний чериньківський стиль, відчувається у кожній строфі, навіть кожному рядку. Тому прохідних віршів тут майже не зустрінемо, хоча суб'єктивні зауваження до деяких рядків можуть виникнути.

У поезії діють суворі закони, і один із них твердить: якщо поет перестає бути новатором, він стає нецікавим для читача. Ганна Черинь завжди — ось уже протягом п'ятидесяти років — знаходиться в стані невтомних творчих пошуків, експериментування і вдосконалення власного стилю. Звичайно, в цьому плані вона не виходить за межі неокласичного напрямку української літератури, не впадає в модерністські крайнощі (це чуже їй!), не шукає позавербальних можливостей слова, вважаючи їх тупиковими для митця. Її новаторство спрямоване на пошуки нових ритмів, оригінальних виражальних засобів, вдосконалення звукової організації мови, кольористики тощо. Але передовсім поетесу цікавить душа вірша, а не його структура. Саме тому в її творах так багато світла, тепла і краси:

*Шумить життя, як перестигле жито,
І хилить жовті трави до землі.
Не може бути, щоб стільки пережито —
Та в ірій вже зібрались журавлі —*

*Отож, збирай свої гумки і мрії
І з журавлями в ірій відлітай.
А ні, то їди піг бурі-сніговії,
Терпи і болісно весни чекай.*

*Лишуся тут. У джерелі водиця
Дзвенить намистом низаних поем,
І осінь, як рум'яна молодиця,
Із поля їде з наповненим кошом.*

(«Кінець літа»)

Прилучитися до поетичного світу Ганни Черинь — означає скупати ушу в золотому промінні сонця, осяйній аврі Ніжності, Любові й Доброти. Але для цього треба переступити своєрідний психологічний бар'єр, пов'язаний з деякими мовними розбіжностями і особливостями української ментальності, обумовленою еміграційною формою буття, — а це, як засвідчує життя, є чи не найважчим.

*Петро Сорока,
кандидат філологічних наук,
член Спілки письменників України*

Коротка автобіографія

Народилася 29 квітня 1924 року в родині регента і вчителя, що закінчив Київську духовну семінарію. За таке «соцпоходження» і за участь у Республіканській капелі Кошиця мусив із «вовчим квитком» ховатися мало не все життя і змінити професію на водопровідника. А «соцпоходження» мого батька — багатодітна селянська родина в Білій Церкві, що майже цілком вимерла в страшні голодні 30-ті роки. Малій доні батько співав українські патріотичні пісні, а згодом перестав, щоб дочка необачно не втрапила в пастку.

Я змалечку складала вірші, але не такі «геніальні», як пишуть малолітні поети тепер. Мої вірші були примітивні в порівнянні з ними. А проте, в школі вчитель української мови Михайло Андрійович Кибальчич помітив у мене здібності й заохочував до творчості. Спонукували мене до того й визначні наші поети — Павло Тичина, Іван Нехода, Андрій Малишко, що часом навідувались до нашої школи. Але навіть вони радили писати про партію, вождів, соцзмагання, а не про квіточки. Мені це не відповідало, і тому в юнацькі роки я віршувати перестала, а зосереджувалась на навчанні в школі й університеті.

Війна перервала навчання й винесла мене поза межі Батьківщини. В Німеччині я працювала в редакції часопису «Голос» для робітників зі Сходу — «остівців». Тут почала серйозно писати вірші. По війні ми перебували в таборах для переміщених, так званих «Ді-Пі». Повернутись на Батьківщину не було змоги, бо «поворотців» майже без винятків засилали на Сибір.

Потроху нас стали переселяти в ті країни, що згодились нас узяти на працю. Я з дитиною опинилась у США, де з трудом дістала працю санітарки в дитячій шпиталі. Пізніше працювала в університетській книгарні й продовжувала освіту в Університеті Чикаго, де й отримала спершу диплом магістра

інгвістики, а через кілька літ — диплом бібліотекарки. Навчалась, працювала на різних роботах і, як могла, в ділянці української літератури. З 1964 по 1988 рік працювала завідувачем міжнародного обміну з країнами Східної Європи в моїй Alma Mater, а після того вийшла на пенсію і з моїм чоловіком Степаном переселилась до Флориди.

Перша моя книжечка поезій вийшла в таборі для переміщених осіб у Німеччині в 1949 році. За довгі роки, з трудом і матеріальними витратами, мені пощастило видати 26 книжок. Їх головні: дитячі книжки «Братик і сестричка» (1960), «Українські діти» (1988), «Нове життя» (1993); поезії «Чорнозем» (1962), «Вагонетки» (1969), «Травневі мрії» (1970), «Небесні вірші» (1973), «Зелень моря» (1981), «Квіти добра і зла» (1991); віршований роман «Слова» (1980, перевиданий у Києві в 1991 р.); тревелоги «Ідмо зі мною!» (1965), «Калейдоскоп» (1995), «Ідмо зі мною знов!» (1990) і «Мандрі» (1994); оповідання «Українська Хрив» (1982) і «Люстро мого життя» (1992); гуморески «Хитра Макитра» (1974). Багато ще творів чекають на видання.

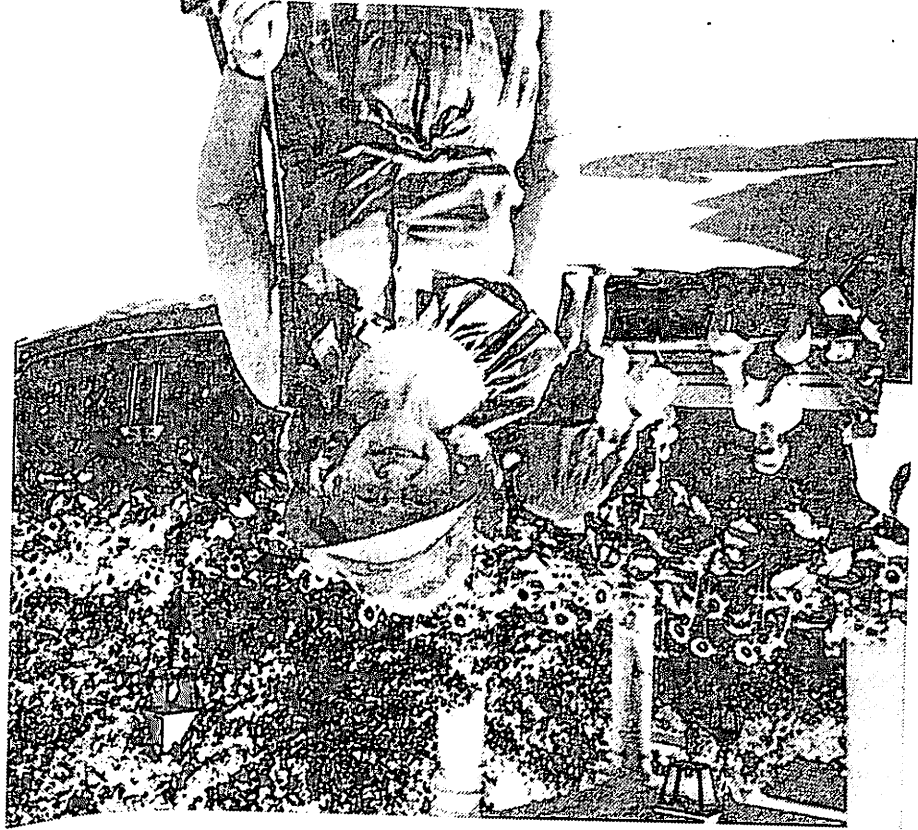
Я належу до Організації українських письменників «Слово», з 1993 р. до Спілки письменників України. Зарєєстрована в «Who's Who of American Women», «International Who's Who of Women», «Who's Who in the Midwest» і в «Енциклопедії українознавства».

Ганна Чернів
Фотомістрацьки

Відливає на випулах німо,
У незнані мандру, в даречинь...
Ще медовий келех не допито,
А вже смуткы оцідає тинь.

Ганна Чернів
Фотомістрацьки

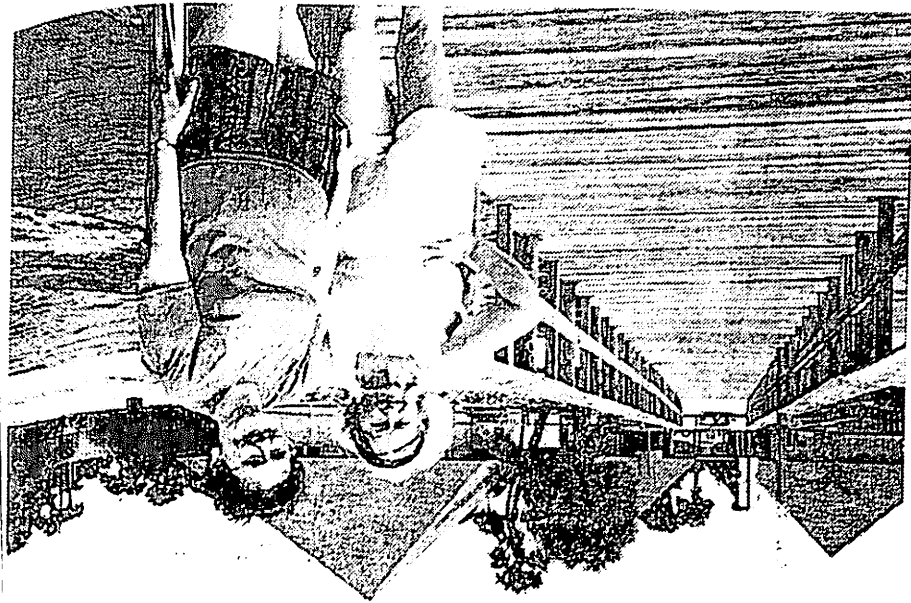
Підбравши корочу до насрою,
До своїх смаків і побажань,
Я розквітнути хотіла в ацсрою
В золоту, напиту сонцем рань.

Ганна Черінь
Фотолістравці

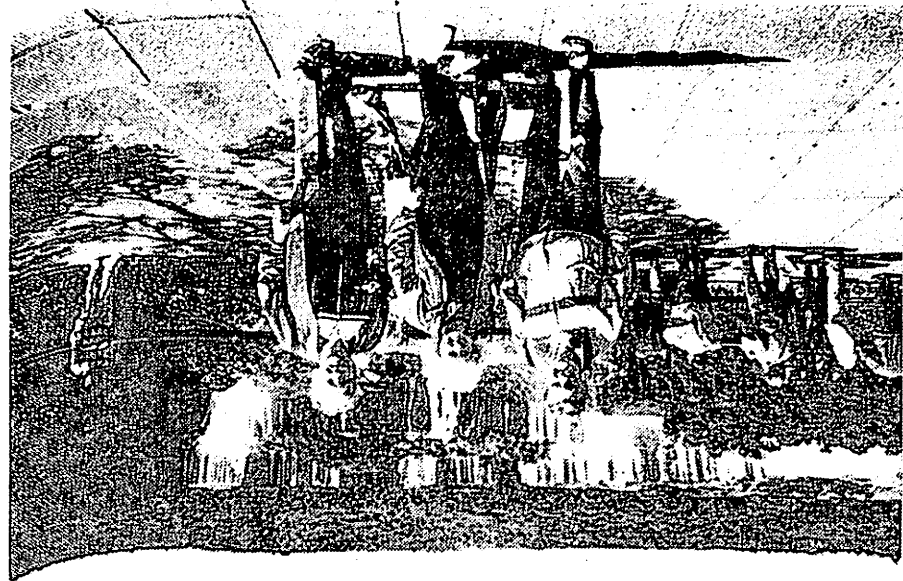

Тихо море мріє ...
Де ж ти береш і
Ліне в небо мрія,
Сучо накриває ...

Ганна Черінь
Фотолістравці

Ганна Черінь з дочкою Інною.

Ганна Черінь, її чоловік Євген і син Микола Леша
в Аргентині біля водоспаду.

Зміст

Розділ пеший

Сонце, квіти, люди

Киття	4
Стандарти	5
Хлопчик мене віршем благословив	6
Подорожник	7
Поет	8
Природа	9
Паточка моя	11
На крижини	12
Весна	12
Ванок	13
Бузок	14
Черезам	15
Пополя	16
Ромен	17
Зур'яни	18
Насилля	19
Краще бути... ..	19
Перед дощем	20
Хмара	21
Після дощу	22
Кінець літа	22
Рання осінь	23
Золотий полон	24
Осінь	25
Осіня вистава	26
Завірюха	26
Зима застелила... ..	27
Колядка	28
Колядуємо!	29
Фльоридський мороз	30
Гаямниця	30
Посуха любови	30

Якби вдягла...	31
Життя моє і твоє	32
Буває...	33
Навколо світу	34
В дорозі	35
На морі	35
Тихо море мріє	36
Назбирався гурт..	37
Тихі пальми	38
На серці лід	38
Ти мене просто вигадав	39
Доля	40
Не спіши...	40
Ти любиш її	41
Мрії	41
Уявне	42
Абстракт	43
Маляр	44
Мистець	44
Обгорну себе музикою	45
Річка мрій	46
Завулки серця	47
Борисові	48
Вірність	48
Переклад сонета Петрарки	49
Спалах	50
Красуня	50
Рекляма	51
Смерть троянди	52
Невпопад	53
Зустріч	54
Скарби	54
Старість	55
Сурмач	56
Бабуся пече паски	57
Бабуся без онуків (поема)	58
Остання	66
Камінь	66
Коли дні безпричинно короткі	67
Незабутнє	68

Звичайно приходять непрошений	68
Бозорі блискавиці	69
Знання	70
Яча	71
Смертний вірш	72
Фон	73
Учна Африка	74
Ді й Оксані	75
Троном і його зоря	76
Іло, віяло...	77
Сло, віяло...	78
Сло, мовити	79
Святків п'ять...	80
Перангність	81
Делегент	82
У poetica	83
Шуть і стогнуть	84
Мова постмодерністів	

Розділ другий

Держава

Держава	88
Держава	88
Держава	89
Держава	90
Держава	94
Держава	96
Держава	98
Держава	99
Держава	100
Держава	101
Держава	103
Держава	105
Держава	106
Держава	107
Держава	108
Держава	110
Держава	111
Держава	113

Український характер	115
За Незалежність!	116
Єднаймося!	117
Перший Незалежний	118
Нове Різдво	119
Новий Рік Незалежності	120
На сторінках нової преси	121
Веретенченкові	123
Столиця	125
Експрезидент	127
Друга річниця	128
Залежна незалежність	130
Безладдя	131
Київ	132
Альтернатива	133
Четверта річниця	137
У Києві	139
Одвічне і нове	140
Перечитуючи Довженка	141
Перемога	143
Вага	145
Язикатим патріотам	146
Київським поетам	146
Діяспорі	147
Сьогодні	149
Як довго ми...	151
Родина	153
Заповіт	154
Іван	155
П'ята річниця	156

Розділ третій

З аргентинських віршів

Аргентині	158
Амбасада	159
Ноглего	160
Вірші, як такі	161
Безкрилля	162

мо...	163
отелесі евкаліпти	164
кокі сосни тонкостанні	165
реги	166
ріння	166
стіше заглядаю у минуле	167
брела в підсвідомість...	168
о за хмари...	169
лені риби	169
чулись куші їжаками	170
рови на полі...	170
ости коров'ячі і роги	171
любю...	171
ерево мережане	172
о ж бо то на небі діється?	172
ому про небачене мріємо	172
вйтяжчим є — умирати	173
чари нависли...	173
бравшись разом...	174
альми стали по двоє...	174
чари пасуться мирно	175
осось	175
абель	176
онак читає вірші	176
ісовий концерт	177
ерізка	178
есело було...	179
між собою всі породи змішані	180
адхнення	181
амолюби	182
о. Музо дорога	183
я не знаю...	183
я вже тепер як сновиди	184
Петро СОРОКА. Післяслово. В аврі ніжності, любові й доброти.	188
Коротка автобіографія	190
Фотоілюстрації	

Друк і видавництво

Україна, 282001, Тернопіль
бульв. Т.Шевченка, 1
тел. (03522) 5 06 71

Надруковано з готових діапозитивів,
виготовлених МП «ДІАЛОГ».

Діапозитиви обкладинки та фотоілюстрацій
виготовлені ТОВ «ЛІЛЕЯ».

Технічний редактор, коректор Галина СОРОКА.

Друк: ТОВ «ЛІЛЕЯ»
Зам. №546. Друк офсетний. Тираж 1000 прим.